

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII., ŠT. 21 — CENA 10 DIN
SREDA, 17. FEBRUARJA 1960

Ob razpravah
o letošnjem družbenem
načrtu
Gospodarnost

Govor predsednika SZDL Slovenije Mihe Marinka VSKLADITI RAZVOJ PROIZVAJALNIH SIL z objektivnimi možnostmi

Na občinski konferenci SZDL v Ravnah na Koroškem je govoril tudi predsednik glavnega odbora SZDL Slovenije tovariš Miha Marinko. Njegov govor vsebuje napotke za delo SZDL v prihodnje in je zlasti pomemben, ker smo tudi na Gorenjskem pred občinskimi konferencami SZDL. Zato govor v izveščkih objavljamo.

»Lahko rečemo, da je Socialistična zveza napredovala in da razvija čedalje živahnije notranje delovanje, kar je rezultat razvoja našega delavskega in družbenega upravljanja. Tak sistem družbenega upravljanja je nujno narekoval večje uveljavljanje politične organizacije, ki vse te oblike usmerja in daje stoliščim ljudem, ki odločajo in gospodarijo, hrbtenico, da lahko pravilno in pametno gospodarijo. Sprito decentralizacije in povečanja sredstev se usvaja materialna osnova, s katero ljudje neposredno razpolagajo. V zvezi s tem se bolj postavlja vprašanje zrele in sposobne politike Socialistične zveze.

Program, ki ga je postavil VII. kongres ZKJ in ki je silno obogatil teoretično in idejno vsebino naše stvarnosti in ki je pozivil razprave na političnem področju, je enodušno sprejela tudi Socialistična zveza. Tu ne gre za neko vprašanje naukov od zunaj, ampak je to dejansko program, ki v celoti ustreza interesom delovnih ljudi socialistične Jugoslavije. Ta program pa ne določa, da morajo komunisti v vseh stvareh neposredno odločati. V zvezi s tem pa se postavlja v ospredje naloga, da je Socialistična zveza tista, v okviru katere naj se obravna-

vajo vsi pereči družbeni problemi, bodisi na širokem mednarodnem torišču, bodisi na državnem torišču, bodisi na torišču republike, občine ali podjetja. Naloga komunistov pa je v tem, da se čimbolj usposobijo, da bodo v množičnih organizacijah, ki jih obsega Socialistična zveza, dobro izpolnjevali svoje naloge, ne z ukazovanjem, ampak s svojim ugledom in znanjem. To mora biti glavna orientacija Socialistične zveze.

Preteklo leto je bilo izredno poučno tako v slovenskem, kakor v jugoslovanskem merilu. Sprostitve delitve dohodka je omogočila nagajevanje po učinku. S pomočjo sindikalnih organizacij so bili izdelani praktični pravilniki, ki so ustvarili drugačno razpoloženje in drug elan v podjetjih, ker so se zaslužki naglo povečali hkrati z večjo proizvodnjo. Tu pa stojimo pred dvojnimi vprašanjem. Večjih plač in zaslužkov delavcev ne morejo absorbirati samo industrijski proizvodi. Če hočemo, da bodo plače realne, je treba industrijski razvoj vskladiti z razvojem kmetijstva. V kmetijstvu pa je treba doseči sodoben način proizvodnje. S tem pa nastaja velik preobrat tudi v miselnosti našega kmeta. Tudi v kmetijstvu je bilo potrebno zadostno stimuli-

ranje individualnih kmetovalcev. V tem smo dosegli že takšne uspehe, da ne bo treba več forsirati prenaprega razvoja, ampak se bo treba orientirati na čimvečjo širino, na razne panoge kmetijske proizvodnje, predvsem na razvoj živinoreje. Pričakujemo, da bomo do konca leta v precejšnji meri uredili tudi prekrbo našega prebivalstva z mesom.

Tovariš Marinko je nadalje dejal, da se v izrazito industrijskih občinah pojavlja kopica problemov. Vendar je tudi tu osnovno, spravi razvoj proizvodnih sil v sklad z objektivnimi možnostmi in relativnimi potrebami. Večjo storilnost bomo dosegli s spodbudnejšim nagajevanjem, boljšim znanjem in organizacijo proizvodnje ter komercialne službe. Treba pa je razmišljati že o tem, kako v prihodnje zagotoviti večjo proizvodnjo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

V reformirani šoli se vse bolj uveljavljajo šolske skupnosti, v katerih se otroci seznanjajo z osnovnimi pojmi samoupravljanja. — Na sliki: odbor šolske skupnosti »Lucijan Seljak« Kranj med sestankom

Krepitev samoupravnih organov glavna naloga v programu SZDL Jesenice

Občinski odbor SZDL na Jesenicah se živahno pripravlja na občinsko konferenco, ki bo 28. februarja. Za konferenco je izvoljenih 157 delegatov, ki bodo zastopali 13.741 članov, kolikor jih je v tej občini po stanju 31. decembra 1959. Na konferenco bodo povabili tudi mnoge zastopnike raznih organizacij, upravnih organov tovarn in društev.

Poročilo, ki ga pripravljajo, bo kritično prikazalo dosedanja dejavnost organizacij SZDL. V naloge za prihodnje delo bo-

do skušali vključiti vrsto novih oblik dela, da bi odpravljali dosedanje slabosti. Največji poudarek hočejo dati krepitvi družbenih samoupravnih organov, kjer naj bi bilo glavno torišče dela članov SZDL. Sem prištevajo zlasti stanovanjske skupnosti, potrošniške svete, hišne svete, krajevne skupnosti in druge organe, ki naj s pomočjo članov SZDL stremijo k izboljšanju gospodarjenja in samoupravljanja z družbeno lastnino in pomagajo prebivalstvu pri reševanju vsakodnevnih težav.

H. S.

Predsednik Občinskega odbora SZDL Bled pred konferenco

Sadovi lastnih pobud

Pred občinsko konferenco Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki bo v četrtek, 18. februarja, na Bledu, smo naprosili predsednika Občinskega odbora SZDL na Bledu, tov. Franca Džakca, naj nam v zvezi z dosedanjimi uspehi organizacij na terenu in o proble-

mih, ki jih nameravajo na konferenci obravnavati, pove nekaj besed.

»Predvsem moramo poudariti,« je dejal tovariš predsednik, da so osnovne organizacije v minulih političnih akcijah okrepile svoje organizacijsko jedro in razširile svoj vpliv v javnem življenju. Njihova aktivnost se je izražala pri organiziranju raznih skupnih akcij, praznovanj, zlasti pa se je stopnjevala v času volitev v organe oblasti in v odbore Socialistične zveze. Občinski odbor pa je razen izvajanja raznih tekočih nalog posvečal vso skrb razvoju družbenega samoupravljanja, hkrati pa je usmerjal svoje delo v pomoč in k utjevanju osnovnih organizacij, in sicer s posvetovanji, z obiski članov občinskega odbora na terenu in na razne druge načine. Povedati moram, da so nekatere organizacije SZDL v našem kraju pokazale veliko lastne pobude pri delu. S tem v zvezi naj na prvem mestu omenim uspešno delo osnovne organizacije v Zgornjih Gorjah, ki je že pred volitvami v nova vodstva SZDL imela najvišji odstotek članstva in ga ima še danes. Od urejanja organizacijskih vprašanj je odbor organizacije SZDL v Gorjah uspešno prešel k reševanju raznih družbenih problemov. Za skupne akcije, namenjene v korist prebivalstva, je znal pridobiti vse aktivne sile v kraju. Takšno sodelovanje se je pokazalo na primer pri elektrifikaciji naselja Krnica, ko so s prostovoljnim delom gradili transformator, pa tudi pri elektrificiranju zaselka Zabošt, kjer so člani SZDL opravili domala vsa zemeljska dela.

Nekaj podobnega lahko rečem tudi za organizacijo SZDL v Ribnem. Tudi tamkaj je vodstvo znalo najti pravi način in vsebino dela pri skupnih prizadevanjih za izboljšanje življenjskih pogojev vsega prebivalstva. Omenim naj samo akcijo Socialistične zveze in ostalih organizacij pri ureditvi nove vaskne pračnice. Za izgradnjo letne je prispeval svoj delež sleherni prebivalec. Prav tako je ob podpori vseh vaščanov uspešno tudi delo pri urejanju vaškega električnega omrežja in pri nabavi novega televizorja, za katerega so prispevale svoj delež vse organizacije. Dobro je tudi sodelovanje SZDL s tamkajšnjo kmetijsko zadruzo.

O bližnji konferenci pa naj poudarim to, da bo podala celotno analizo raznega gospodarskega razvoja ter družbenega in političnega življenja v minulem obdobju. Razen tega pa bomo obravnavali tudi vrsto konkretnih problemov. Govorili bomo o perspektivi komunalnih gradenj in o aktivnosti krajevnih odborov.

MNOŽIČNI SESTANKI SZDL V BOHINJU

Pretekli teden je Občinski odbor SZDL Bohinjskega področja priredil pet množičnih sestankov SZDL, na katerih so razpravljali o organizaciji in delu Zavoda za socialno zavarovanje. Predlogi in mnenja zavarovalcev so dala več koristnih pobud in istočasno tudi več umestnih kritik na račun poslovanja. Z veseljem so sprejeli sklep upravnih organov zavoda, da se koristnikom zobozdravstvenih uslug z bohinjskega področja povrnejo prevozni stroški do prve zobozdravstvene ambulante, dokler bohinjski zdravstveni dom ne bo dobil razpoložljive ambulante z lastnim kadrom. — Zborovanj so se udeležili tudi kmetje, ki so letos povezani v službo zdravstvenega zavarovanja. Povsod so se izrekli za razširjeno zavarovanje kmetovalcev.

-jb

Mlade ljudi v nove delavske svete

S plenuma Občinskega komiteja LMS v Kranju

Pretekli teden je bil v prostorih Občinskega sindikalnega sveta v Kranju plenum Občinskega komiteja LMS Kranj. Plenuma so se udeležili tudi nekateri predstavniki UO in DS iz kranjskih podjetij. Tu so med drugim razpravljali tudi o nalogah ljudske mladine pred volitvami v organe delavskega samo-

upravljanja in o letošnjem nagajevanju brigadirjev.

V vseh naših gospodarskih organizacijah imamo mlade delavce, ki prav tako kot starejši ustvarjajo sredstva, zato imajo tudi oni pravico pri odločanju o razdeljevanju teh sredstev. Znano je, da imajo mladi delavci mnogo težav

kot so: pomanjkanje samskih stanovanj, neurejena prehrana, plače itd.

Prav sedaj pred volitvami je čas, da začnemo sistematično pripravljati mlade ljudi za organe delavskega upravljanja. Po bežni analizi sedanjih priprav imajo nekateri težnjo, da je treba v delavske svete predlagati in voliti starejše ljudi, ki bodo znali z denarjem pravilno gospodariti in da so mladi še premalo razgledani in preudarni. Drug tak pojav je, da se v večini naših podjetij na sestanke vodstev političnih organizacij, kjer se razpravlja o predlogu kandidatne liste za DS, ne vabi vodstva Ljudske mladine. Mladinska organizacija mora celotnemu kolektivu povedati in dokazati, da si bo prav tako prizadevala pravilno razpolagati s sredstvi kolektiva. Mladina mora dokazati, da je med njo dovolj razgledanih in preudarnih ljudi, ki bodo sposobni za Delavske svete in Upravne odbore. Če kje mladincev ne povabijo na sestanke, naj to sami zahtevajo, tako da jih bodo pri tem upoštevali. Niso redki primeri ko nekateri ugovarjajo, češ saj ste tudi sedaj imeli mladince v DS in UO, toda tu niso nič pomenili, niso se oglašali k razpravi. V nekaterih primerih ta negotovost drži. Resnica pa je tudi v tem, da so za takšno stanje odgovorni tudi tisti, ki so sestavljali kandidatne liste, ne da bi se pri tem posvetovali z vodstvom mladinske organizacije.

Nadalje so na plenumu razpravljali tudi o izobraževanju mladih članov DS. CK LMS večkrat organizira v izobraževalnem centru v Bohinju razne seminarje za delavsko upravljanje. Pri zbiranju prijav pa večkrat nastanejo težave in nerazumevanja pri UO posameznih tovarn. Imamo primere, da nekatera podjetja niso prijavila niti enega mladega člana DS, na drugi

K. M.

Montaža števcov na tekočem
traku v tovarni »Iskra«, Kranj

Autobusno podjetje
„Transturist“ v Loki

Letos večji vozni park

Autobusno podjetje »Transturist« v Škofji Loki, ki prepelje dnevno okoli 6.000 ljudi, je mlado podjetje. Ustanovljeno je bilo pred šestimi leti in takrat je imelo sedem zaposlenih ljudi in tri avtobuse. Danes podjetje razpolaga s 27 avtobusi in desetim tovornjaki ter zaposluje nad 100 ljudi. Na 23 rednih progah prevozi šoferji »Transturista« dnevno 3.400 km. Število avtobusov pa bodo v letu 1960 še povečali na 36 in tako ustregli vedno večjim potrebam prebivalstva. Med poletno sezono bodo odprte tudi nove avtobusne proge.

Celotni plan so v »Transturistu« lani presegli za 15%. Samo z desetimi tovornjaki so lani imeli 38 milijonov dinarjev prometa. Z nabavo novih vozil pa se bo ta številka občutno dvignila. Povečanje voznega parka pa nujno zahteva tudi nove garaže. Letos bo občina zidala veliko garažo ne samo za potrebe »Transturista«, pač pa tudi za potrebe ostalih podjetij.

Tudi v »Transturistu« so uvedli nagajevanje po učinku, toda le pri šoferjih, ki prevažajo s tovornjaki različno blago. Razmišljajo tudi, kako bi prešli na grupno nagajevanje po obratih. Nagajevanje po učinku pri šoferjih in sprevodnikih, ki prevažajo ljudi, za sedaj še ni speljano, ker je težko izvedljivo.

Direktor podjetja tovariš **Veno Doljak** je povedal, da podjetje »Transturist« skrbi tudi za stanovanja za svoje uslužbence. Letos bo podjetje dalo 12 milijonov dinarjev za nabavo stanovanj. Vsekakor je mladi kolektiv v Škofji Loki eden izmed zelo prizadevnih kolektivov v škofovski občini.

V. R.

iz naših krajev

Priprave za Dan mladosti

Škofja Loka — Na zadnjem sestanku mladinskega komiteja v Škofji Loki so se pomenili o pripravah za proslavo Dneva mladosti v maju. Sklenili so, da bodo organizirali prireditev »Spoznavajmo svet in domovino«. Nadalje bodo izvedli vrsto športnih tekmovanj med mladinci tovarniških aktivov in priredili zaključno proslavo, združeno z vsemi množičnimi organizacijami v počastitev 15. obletnice osvoboditve.

Uspesno delo članov ZR

Bled — Pred dnevi je imel na Bledu občinski odbor ZB Bled redno skupščino, ki se je je med številnimi delegati OO ZB blejske občine udeležil tudi zastopnik OO ZB Kranj Franc Konobelj. Ugotovili so, da je bilo delo dosedanjega odbora dokaj plodno. Člani omenjene organizacije so se zlasti izkazali lani ob občinskem prazniku, ko so odkrili več spominskih plošč in enega najlepših spomenikov na Gorenjskem v spomin padlim borcem in talcem blejske občine. Prav gotovo bodo tudi v prihodnje izpolnili vse naloge.

PRIPRAVE ZA 8. MAREC

Visoko — Na predlog Socialistične zveze na Visokem so ustanovili iniciativni odbor, ki bo za Dan žena — 8. marec — pripravil vse potrebno za ustanovitev Zveze ženskih društev Visoko. V zvezo bodo vključili vse delavke in gospodinjice v žene-zadružnice. Istega dne bodo pripravili tudi svečano akademijo.

ZA BOLJŠO PRODAJO LESA

Senturska gora — Danes bodo ves dan važna predavanja o sečnji in sortiranju lesa v vasi Viševca pri posestniku Malešu.

Občni zbor OO RK

Jezersko — V polno zasedeni dvorani prosvetnega društva na Jezerskem je bil pred dnevi redni letni občni zbor osnovne organizacije Rdečega križa Jezersko, ki so se ga udeležili predstavniki političnih in družbenih organizacij tega kraja in tajnik občinskega odbora Kranj Edgar Vončina. Omenjena organizacija se s svojim aktivnim delom odlikuje pred ostalimi, saj ima v članjenih kar 310 članov in članic. Komitije za razdeljevanje daril, za male asanacije, za krvodajalstvo, za borbo

proti tuberkulozi in alkoholizmu so bile zelo delavne. Tudi sanitarni osek in zobozdravstvena služba sta se izkazali.

Volitve v Podnartu

Podnart — V Podnartu bodo 28. februarja nadomestne volitve za izvolitev novega odbornika ObLO Radovljica. V petek, 12. februarja so imeli zbor volivcev. Za kandidata so izbrali tov. Cirila Rozmana, sedanjega predsednika Krajevnega odbora Podnart.

Praktično delo bodo prikazali v gozdu, kjer bodo posekali 12 kub. metrov bukovine. Predaval bo več inženirjev in gozdarskih tehnikov.

PREMAJHNA KLAVNICA

Škofja Loka — Mestna klavnica v Škofji Loki zakolje povprečno tedensko 60 goved, 100 telet in 200 prašičev. Prostori klavnice so zelo majhni in jih bo treba čimprej povečati. Trenutno najbolj potrebujejo hladilnico.

GRADNJA SANITARIJ

Britof. — V tovarni olja »Oljarica« v Britofu so že nekaj časa govorili o graditvi potrebnih sanitarij. V teh dneh so pričeli urejevati kopalnice ločeno za moške in ženske. Slednjih je v tovarni ena tretjina vseh zaposlenih.

PRIJETNO GOSTOVANJE

Predoslje. — Člani dramske sekcije DPD Jože Pakler iz Besnice so v nedeljo, 14. februarja zvečer gostovali v Prosvetnem domu v Predoslju pri polno zasedeni dvorani navdušenih gledalcev z burko v štirih dejanjih »OKENCE«.

Seja 10 sindikalne podružnice v Plamenu

V petek, 12. februarja je bila v tovarni vijakov Plamen v Kropi seja 10 sindikalne podružnice. Razpravljali so o pripravah na občni zbor, ki bo 6. marca letos. Govorili so tudi o pripravah za letovanje v počitniškem domu, ki ga imajo v Pacugu pri Portorožu. Sklenili so, da bodo kupili še 5 počitniških montažnih hišic, da bodo redni dopust lahko izkoristili vsi člani kolektiva ob morju. Kupili bodo tudi nekaj novih rekvizitov za šport in razvedrilo v počitniškem domu.

C. R.

PLANINCI SO ZBOROVALI

Bled — V nedeljo, 14. februarja so imeli blejski planinci kar dva občni zbora. Dopoldne so se zbrali člani mladinskega odseka Planinskega društva, popoldne pa člani Planinskega društva Bled. Razen številnih predstavnikov družbenega življenja občine se je obeh zborov udeležil tudi predstavnik Planinske zveze Slovenije. Na zborih so ugotovili dobre in slabe strani dosedanjega dela, člani zborov pa so dobili tudi precej koristnih smernic za nadaljnje delo.

NOVO GLASILO

Škofja Loka — Včeraj so na Občinskem komiteju v Škofji Loki razpravljali o izdajanju novega glasila za loško občino, ki bo nosilo naslov »Loški delavec«.

OBČNI ZBOR LT

V »NIKO« ŽELEZNIKI

V nedeljo dopoldan je imelo društvo Ljudske tehnike tovarne »NIKO« v Železnikih svoj redni letni občni zbor, ki mu je prisostvovalo tudi več predstavnikov raznih političnih in družbenih organizacij.

Društveno delo v preteklem letu ni bilo najboljšo. Manjkalo jim je lastnega prostora, finančnih sredstev itd., vendar je s svojimi 71 člani kljub temu dosegel lep napredek. Pred kratkim so zaključili 3-mesečni tečaj za polkvalificirane delavce, ki ga je obiskovalo 55 članov in članic. Tudi za letos so sprejeli obširen program dela. Vso skrb bodo posvetili učencem osnovne šole, ki jih bodo poučevali splošno tehniko. Nadalje bodo organizirali razne tečaje in seminarje za stanovanjske skupnosti, poskrbeli za lastne delavnice itd.

-am

OBČNI ZBOR V ŠK. LOKI

V nedeljo, dne 14. februarja, je bil v Škofji Loki ob 9. uri redni letni občni zbor Zveze vojnih invalidov.

ZVEDELI SMO

● V Škofji Loki bodo uvedli nekakšno potujočo knjižnico v kovčkih. Tamkajšnja Ljud. knjižnica, ki ima več kot 8000 knjig, bo namreč odslej izposojala knjige tudi v oddaljene hribovske kraje. Kovčki s knjigami bodo v vsakem kraju ostali po 14 dni.

● Mladinsko okrevališče v Gozd — Martuljku sprejme v poletnih mesecih tudi do 140 otrok z zaprtjo tuberkulozo. V januarju in februarju letos se je to število zmanjšalo na 45, kar je za zimске mesece običajno. Za predšolske otroke imajo v okrevališču vrtec, šolski otroci do 14. leta pa obiskujejo redno šolo.

● Ob kamniški progi v kraju Rodica so pred petimi leti v poslopih nekdanje graščine Groblje zasilo uredili nekaj najnovejših učilnic ter internatske prostore za 60 slušateljev Višje gospodinske šole. Vendar so že lani sprejeli načrt, ki ga že postopoma uresničujejo. Ta obsega dograditev pritične jedilnice, gradnjo nove šolske stavbe in gradnjo še enega internatskega poslopja, s katerim se bo povečala zmogljivost za 100%.

● V Cufarjevem gledališču na Jesenicah so imeli v letošnji gledališki sezoni že 5 premier. Tragedijo F. Schillerja »Marija Stuart« so uprizorili že sedemnajstkrat. Predstavo si je ogledalo 4.300 gledalcev.

● Loška mlekarina sprejme na dan iz obeh dolin (Selške in Poljske) okoli 3.500 litrov mleka, 1.400 litrov ga oddajo ljubljanski mlekarini, ostalo pa ljubljanski obrat predela v maslo in sir.

● V uredništvu glasila delovnega kolektiva industrije obute »Planika« so ugotovili, da je doslej sodelovalo pri tem časopisu 240 delavcev in uslužbencev, ki so povečini vsi zaposleni v tem podjetju. Zanimiva je ugotovitev, da je največ delavcev, in sicer 56,6 odstotka, medtem ko je uslužbencev 43,4 odstotka.

● Ze lani so pričeli z gradnjo kopalnice v Trzicju. Dela so hitro napredovala. Letos pa bo potrebnih za ureditev kopalnice še približno 35 milijonov dinarjev.

Preddvor postaja pomembna turistična točka

Po lanskoletni otvoritvi umetnega jezera »Crnava« v Predvoru se je turistični promet zelo poživil. Turistično društvo Preddvor je ugotovilo, da je obiskovalo lani Preddvor 167 turistov, ki so imeli skupno 2023 nočitev. Za letos pričakujejo še številnejši dotok turistov, zato bodo poskušali oskrbeti več tujskih sob. Razmišljajo

tudi o izboljšanju gostinskih kapacitet, o ureditvi trgovine in zdravstvene ter zobne ambulante, o ureditvi kina, javne razstevljave, o prestavitvi pokopališča, ureditvi potoka, ureditvi bodo tudi okolico jezera itd. Ko bo vse to urejeno, bo Preddvor postal pomemben turistični center Gorenjske, za kar ima vse naravne pogoje.

OBRAZI IN POJAVI

Poznaš koga?

Vrsta za kino vstopnice se je bila razpotegnila od blagajne do vrat in se dlje. Tako pač kot vsako nedeljo dopoldne. Boris in Peter sta za trenutek obstala brez besede. Kakšna vrsta!

Neodločno sta pogledovala na dolgo »kačo« pred blagajniškim okencem.

»V vrsto bo treba,« je dejal Peter in debelo požrl. »Nič ne pomaga. Bolj ko razmišljava, daljša bo vrsta. Ljudje še vedno prihajajo.«

»Kar pojdi, če te mika!« ga je zavrnil Boris. »Jaz že nisem tak tepec, da bi se tamle prerival.«

»Saj vidiš, da ne gre drugače. Mimo ljudi ne moreš,« mu je prigovarjal Peter z znižanim glasom, da ne bi ostali slišali pogovora.

»Kako si naiven! Se ti pozna, da ne poznaš teh stvari. Pomagati si je treba!«

Medtem ko je Peter potrpežljivo čakal v vrsti, je Boris napeto pregledoval obraze čakajočih. Nikogar ni poznal! Jezilo ga je in nekaj je gozdnil predse. Ravno ko se je zbral in se pripravil, da bo nagovoril nekoga blizu blagajne, je našel boljšo rešitev. V vrsti nedaleč od blagajne je stala neka ženska, ki jo je bil nekoč spoznal. Menda je Mara? Da, prav Mara! Spomin je hitro deloval. Menda so se bili srečali na šabooski simulantki! Če jo vljudo pozdravi in zaprosi za dve vstopnici, prav gotovo ne bo odrekla.

Tako je tudi bilo. Rahlo se je priklonil in ji povedal željo. Potem je naglo skočil k Petru in ga potegnil za rokav:

»Kaj boš stal tu kot kip. Že imava vstopnici. Samo znajti se moraš. Ti sploh nisi za nič. Dandanes se moraš znajti!«

Ta pogovor oziroma dogodek ni zanimiv niti značilen. Misel, da je treba pač poznati nekoga, da brez tega nikjer ne gre, je zakoreninjena v nekaterih ljudeh tudi v primerih, ko ne gre zgolj za kinematografske vstopnice.

Ni dolgo tega, ko me je obiskal star znanec.

»Povedali so mi, da poznaš nekoga v tovarni X. Potrebno bi nekaj odpadkov...« je začel na dolgo in široko pripovedovati, kako mu je prav sedaj potrebna moja pomoč.

»Seveda poznam. Toda kot vem, zadostuje samo dopis. Prav nobenega poznanstva ni treba,« sem ga skušal prepričati. »Že, že, morda je tako,« se je po dolgem prepričevanju branil, »toda, če nekoga poznaš, je še boljše.«

Zamislil sem vztrajal, da ni in ni treba poznanstva niti »drežanja«.

— — —

Nekaj podobnega mi je pripovedoval prijatelj.

Nekdo iz njegovega kraja je prišel k njemu v pisarno in ga zaprosil za pogovor »med štirimi očmi«. Odšla sta na hodnik in ko ni bilo nikogar, ki bi ju motil, je obiskovalec začel pripovedovati: Otroek je bolan. Drva mora kupiti, brat se ženi in pritisla nani, naj mu pomaga. Dolgo je pripovedoval. So pač stvari in nevednosti, ki jih vsakdo pozna. Sedaj potrebuje denar. Ne od prijatelja, pač pa iz banke. Tam se dobi tudi denar, seveda je treba imeti poznanstvo.

Prijatelj je poslušal o težavah in končno prošnjo, ki je bila kar mila.

»Ti poznaš ljudi iz banke. Če rečeš besedo, bo stvar rešena,« je prosil.

Prijatelj ga je zaman prepričeval, da v banki ne posojajo denarja, marveč, da lahko dobi samo čeke. Potem se je spomnil, da ljubljanska hranilnica posoja tudi denar. Menda le v izjemnih primerih, kar odobri poseben organ.

Sovaščan se ni dal prepričati.

»Če nočeš drugače, pa vsaj telefon zavrti. To ti ne bo težko, saj jih dobro poznaš. Boš videl, da bo šlo,« je sovaščan vztrajal pri prošnji, in tudi ko je odhajal, ni bil prepričan, da se s poznanstvom ne bi moglo v komunalni banki dvigniti denarja.

Samo če poznaš koga!

Kako nevedna je ta misel! Zlasti v današnjem življenju!

K. M.

Kulturni razgledi

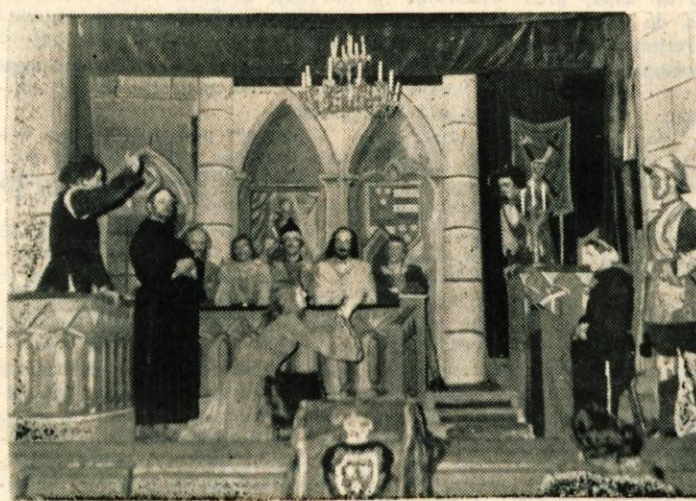
»CELJSKI GROFJE« V KRANJSKI GORI

Na zadnjem občnem zboru DPD »Svoboda« je igrala družina sklenila, da bo v letošnji sezoni uprizorila 3 odrska dela, med njimi tudi Kreftove »Celjske grofje«. Premiera je bil pred dnevi. »Celjski grofje« vsekakor sodijo med zahtevnejše odrske stvaritve, zato gre kranjskogorskim igralcem, med katerimi so v večini mladinci, vse priznanje. Režiser Ivan Marinko je prav dobro izoblikoval vse like, še večji uspeh pa je dosegel, ker je odkril precej mladih igralških talentov, s katerimi bodo v Kranjski gori odrsko dejavnost prihodnje močno poživili. — Da je uprizoritev »Celjskih grofov« uspela, potrjuje obisk gledalcev, ki so že štirikrat napolnili dvorano in s tem pokazali, da si želijo kvalitetnih gledaliških predstav.

AP

150-LETNICA ROJSTVA FRIEDERICKA CHOPINA

V teh dneh širom po svetu praznujejo 150-letnico rojstva velikega poljskega pianista in skladatelja, enega izmed največjih ustvarjalcev glasbene romantike. Chopin je komponiral izključno za klavir. V njegov spomin prireja danes zvečer ob 19. uri v Prešernovem gledališču tudi glasbena šola Kranj II. javni nastop, na katerem bodo učenci klavirskega oddelka izvajali samo Chopinove skladbe.

»Celjski grofje« na odru v Kranjski gori

Na nocojšnji prireditvi bo imel razen tega uvodno besedo o Chopinu profesor Janko Pribošič.

ZANIMANJE ZA FILM

Škofja Loka — V tem tednu bodo v kinu »Sora« v Škofji Loki predvajali italijanski film »Vojna in mir«. Ker je med mladino za film veliko zanimanja, si ga bodo ogledali kar skupinsko.

NOVA UPRIZORITEV NA JEZERSKEM

V nedeljo ob 15. uri je dramska družina z Jezerskega imela premiero Hansa Tiemayerja — »Mladost pred sodiščem«. Delo je režiral Mirko Cegnar iz Kranja, ki mu je uspelo dokaj težavno delo, postaviti na oder tako, da

je napravilo na gledalce močan vtis. Ustrezne like so ustvarili Ivan Podlogar kot sultan Jožica Krč v vlogi Ana, njen oče Jurij Rebolj in nadzornica, katere lik je oblikovala Betka Semrov.

»VOHUNKA« TUDI V TRBOJAH

V soboto zvečer bo imela dramska družina iz Trboja premiero Korenove igre »Vohunka 907«. Kaže, da je omenjeno delo med gledalci zelo priljubljeno, saj »Vohunka 907« v tem času uprizorjajo mnogi odri širom po Sloveniji. Medtem ko so jo pred kratkim uprizorili v Podbrezjah, v soboto v Trbojah, bo v kratkem premiera tega dela tudi v Cerkljah.

S sodišča

ČE OČE POZABI SVOJE OBVEZNOSTI

Po razvezi zakonske zveze sta dolžna bivša zakonca vsak po svojih gmočnih možnostih skrbeti za njune otroke. — J. F. iz Ljubljane se je leta 1956 na Jesenicah ločil od svoje žene. Po sodbi Okrožnega sodišča v Ljubljani bi moral od 29. decembra 1956 dalje plačevati za svojega sina Dušana mesečno po 1000 din. Očetovske obveznosti pa je z manjšimi presledki izpolnjeval le do 1. junija 1958. Po tem času pa je brez pravega vzroka prenehal plačevati preživnino. Zaradi tega je ostal na neplačani preživnini dolžan 18 tisoč dinarjev. Oremogočal je tudi sodno izvržbo nad svojimi mesečnimi prejemki s stalnim menjavanjem službe. Ker je neplačevanje preživnine kaznivo dejanje po členu 197 kazenskega zakonika, ga je sodišče v Radovljici obsodilo na 4 mesece zapore. Izvršitev zaporne kazni pa mu je odložilo za dobo dveh let pod pogojem, da bo v prihodnjih dveh letih mesečno

preživnino redno plačeval in da ne bo v zaostanku več kot za dva meseca. Če tega pogoja ne bo izpolnil, bo moral odsedeti zaporno kazen.

NEPOBOLJŠLJIVI DOLGO- PRSTNEŽ

T. R. iz Hrušice je star šele 20 let, zaradi tatvin pa se je znašel že tretjič pred sodniki. Nazadnje se je zagovarjal zato, ker je vzel 14. decembra 1959 na škodo S. I. v Kranjski gori moške hlače in prižigalnik v skupni vrednosti 10.000 din. Dejanje je na sodišču skesano priznal. Čeprav gre v tem primeru za tatvino predmetov razmeroma majhne vrednosti, ga je sodišče v Radovljici obsodilo na 4 mesece zapore, ker ga vse dosedanje milejše kazni niso poboljšale.

ČE VINČEK GOVORI

Z. J. je bil svoj čas zaposlen pri podjetju »Izolirka«, v obratu na Jesenicah. Ker je močno vdan alkoholu, mu mesečni prejemki niso zadostovali za

prekomerno popivanje in družinske potrebe. Zaradi tega si je skušal s tatvinami omogočiti dodaten vir dohodkov. Meseca novembra 1959 je vzel v Železnari na Jesenicah 32 kg odpadnega bronu, 18 kg odpadne medenine in 10 kg odpadne bakrene telefonske žice v skupni vrednosti 21.310 din, na škodo podjetja Izolirka pa še 7 kg odpadnega bakra v vrednosti 3500 dinarjev. Te predmete je potem prodal odkupni postaji trgovskega podjetja Odpad na Jesenicah, denar pa pretopil v neopogrešljivi alkohol.

Sodišče v Radovljici ga je obsodilo za obe tatvine na 5 mesecev zapore. Ker je oče petih otrok, mu je izvršitev kazni odložila za dobo treh let z nadaljnjim pogojem, da do 1. maja letošnjega leta poravnava Z. J. vso povzročeno škodo, in še nadaljnjim pogojem, da začne do dne 1. maja 1960 z ambulantnim zdravljenjem alkoholikov, ker je bil neposredni vzrok, ki ga je pripeljal na pot kriminala — alkohol.

Pri določanju občinske politike je treba gledati na vse panoge

Govor predsednika SZDL tov. Mihe Marinka

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zdaj ne smemo preveč forsirati nadaljnega spreminjanja strukture prebivalstva. V Sloveniji imamo vsega skupaj samo 33 % prebivalstva, ki živi od kmetijstva. V tem smo prišli že daleč in bomo šli v naslednjem obdobju še naprej, seveda pa v mnogo počasnejšem tempu in na drugi osnovi. Z razvojem in modernizacijo kmetijstva se ustvarjajo stalni presežki delovne sile, morali pa bomo zavreti prehitro prehajanje previše delovne sile v industrijo, kolikor to ni povezano z naglim povečanjem produktivnosti. — Produktivnost pa moramo razvijati predvsem tako, da bomo zboljšali proizvodna sredstva, stroje. V tovarnah, ki jih bomo mehanizirali in začeli uvajati avtomatizacijo, se bo število delavcev zmanjševalo. — Razvijati bo treba tiste dejavnosti, ki nam povzročajo velike preglavice. V poročilu je bilo omenjeno, na koliko potrošnikov pride ena trgovina. Že samo to pove, kje škriplje, kje imamo premalo ljudi zaposlenih; v posredništvu, v servisu, v uslužnostnih obratih, konfekcijskih delavnicah, kjer bi se lahko zaposlile tudi ženske, ki so neizkoriščene v industrijskih središčih. Tako bi lahko obogatili izbiro proizvodov, in si izboljšale dohodke. Pri določanju občinske politike je treba gledati na vse panoge in vskladi njihovo razvoj. Problemi so tako pestri, da je treba v okviru občine uveljaviti enotno politiko, kar velja za vsa občino, da bodo vsi vedeli, kakšna je politika občinskega odbora, kako morajo delovati posamezni organi. V zvezi s tem je potrebna čimvečja razmejitve dejavnosti tudi znotraj Socialistične zveze, do bo v njej našlo svoj smoter družbene dejavnosti čimveč ljudi.

Doseči moramo, da se bo tudi mladina čimbolj angažirala v našem družbenem življenju in se po svoje uveljavila. V današnjih pogojih ji moramo omogočiti pravilno šolanje in jo pripraviti na življenje. Prigotoviti jo moramo čimbolj v družbeno sodelovanje. Pri tem pa

kaže najti pravičen odnos in medsebojno razumevanje: starejših do mlajših, mlajši pa morajo upoštevati in spoštovati starejše.

Socialistična zveza je v današnjih pogojih izredno odgovoren činitelj in od nje je v marsičem odvisen nagli razvoj, ki bo zdaj, ko smo premagali glavne težave, še mnogo hitrejši. Če bo mednarodna situacija ugodna, ni nikogar, ki bi nam mogel ta polet ovirati. — Razvoj bo še bolj jasno pokazal, kako odločilen činitelj je postala Socialistična zveza, v okviru katere delujejo komunisti, ki se sami in skupno z vsemi drugimi usposablajo za čedalje odgovornejše naloge v našem družbenem razvoju.

Letošnje naloge:

Vas Ribno je prijazen kraj blizu Bleda. Tjakaž zelo radi zahajajo turisti poleti in pozimi. V vasi je precej kmetov, veliko pa je tudi delavcev in uslužbencev, zaposlenih na Bledu, v Lescu, na Jesenicah ali v Radovljici. V svoje območje združuje Ribno tudi naselja Selo, Bodešče in Koritno. Vaščani teh naselij so pravzaprav tesno povezani s prebivalci Ribnega, saj jih združuje skupno delo v različnih družbenih organizacijah in društvih; imajo skupno kmetijsko zadrugo, in sicer v Ribnem; tamkaj jih združuje tudi Zadruga dom, ki so ga zgradili pred leti in imajo v njem prostorno dvorano za prireditve, razne družbene prostore in za organizacije, klubski prostor, v njem ima svoj sedež tudi kmetijska zadruga — skratka, vse se ob različnih priložnostih in potrebah shaja v velikem in ličnem Zadrugnem domu. Človek bi na prvi pogled sodil, da so se prebivalci teh naselij v mrzlih zimskih dneh zaprli v svoje hiše, koder čakajo blažjih »spomladanskih sapic«. Vendar

Iz leta v leto je Ribno mikavnejši turistični kraj

Foto: F. Perdan

Obisk v Ribnem pri Bledu

Vodovod in cesta

ni tako. Delo in življenje teče svojo pot kakor ob vsakem času. Obiskovalec ali gost se bo ob obisku v tem kraju kaj hitro prepričal, da življenje tamkaj tudi v mrzlih zimskih dneh ni izumrlo. Nasprotno: v razgovoru z občani bo kaj hitro zvedel marsikaj zanimivega o delu organizacij in društev, o dosedanjih uspehih itd.

Doslej je največ pobud za delo iz vrst članstva Socialistične zveze in prosvetnega društva. Kako si znajo prebivalci sami pomagati, lahko pove primer, ko so v minulem letu po sklepu osnovne organizacije SZDL in Rdečega križa uredili ob potoku vaško pralnico in s tem gospodinjstvom in pericam v vasi olajšali to težko delo. Vsaka družina je prispevala za ureditev pralnice 500 dinarjev, ostalo pa je dodal občinski ljudski odbor. Vendar ta primer ni osamljen. Nekaj podobnega je bilo tudi v ureditvi in okrepitevi vaškega električnega omrežja. Tudi v tem pogledu so organizacije znale izvesti skupno akcijo in pridobiti zanjo vse vaščane. Spet je vsaka družina prispevala svoj delež in DES Zirovnica je z razumevanjem podprla pobudo prebivalcev. Dela so se takoj pričela in napeljava bo kmalu gotova. — Splošna resnica je, da se lahko s skupnimi prizadevanji veliko doseže in če vsakdo vrže le nekaj denarja na mizo za kak skupni namen, se ga kmalu nabere precej. To potrjuje tudi zadnji primer v Ribnem, ko so se na pobudo prosvetnega društva zbrale organizacije Zveze borcev, SZDL, Turistično društvo, Rdeči križ in prostovoljno gasilsko društvo.

Predlog je bil: televizijski sprejemnik. — Spet so prispevali vsak nekaj, ostalo pa je dala kmetijska zadruga. Ze več

kot teden dni se zbirajo občani pri novem televizijskem sprejemniku in si z zanimanjem ogledujejo oddaje. Primeren prostor so našli v Zadrugnem domu, kjer ima prosvetno društvo svoj klub.

Uspešne dosedanje akcije pa bodo prebivalcem spodbuda za nadaljnje sodelovanje v skupnih prizadevanjih tudi v prihodnje. Največji problem, ki tare ljudi tega kraja in vseh okoliških naselij, je vodovod. Po načrtu gradnje vodovoda na Bledu bodo z izgradnjo rezervoarja na Straži lahko dobila pitno vodo tudi ta naselja. Vaščani in vaše organizacije se že sedaj zavedajo, da jih v zvezi z gradnjo vodovoda čaka še težavna naloga. Dosedanji primeri sodelovanja pa kažejo, da bodo tudi to

delo ob podpori blejskega občinskega ljudskega odbora lahko uspešno opravili.

Ze nekaj let se zavoljo pomanjkanja sredstev zavlačuje tudi ureditev ceste Ribno—Bled. Cesta je za prebivalce ribenskega dela življenjsko važna, pomembna pa je tudi za tujski promet. Zato bo to nalogo ob podpori prizadetih vaščanov potrebno v prihodnje reševati med prvimi. Nekaj podobnega je tudi s cesto, ki povezuje naselja Mlino—Selo—Bodešče z Radovljico ob Savi. Za boljši razmah turizma nameravajo v prihodnje urediti tudi kopalnice pod Domom oddiha ob Savi in še vrsto drugih stvari.

Vendar pa so to že večja dela, ki jih vaščani sami ne bodo zmogli.

-jb

Zapiski z obnega zbora sindikalne podružnice Naklo

Plodna razprava o aktualnih problemih

Precej časa je že minilo od obnega zbora sindikalne podružnice Naklo, pa kljub temu menda ne bo odveč, če danes narižemo nekaj misli iz razprave. Ta je bila namreč zelo živahna, kljub temu, da se je obnega zbora udeležilo le 30 članov. Ob koncu leta je vsak hotel kaj povedati o aktualnih problemih.

»Ne zdi se mi pravilno,« je začel prvi razpredati svoje misli, »da so v zadrugnem svetu naše zadruge samo veliki kmetje. Vanj bi morali nujno voliti tudi predstavnika delavcev, ki so zaposleni v zadrugi...«

Potem je začel pripovedovati o nepravilnem odnosu Okrajne združne zveze in Kmetijske poslovne zveze do nekaterih akcij v kmetijstvu. »Bilo je lani, ko so se

kmetje pritoževali, da so drevo s škropljenjem več škodovali kot koristili. Posamezne kemikalije smo mešali tako, kot so nam predpisali, vendar od strokovnjakov ni bilo nikogar, ki bi to kontroliral. Pridejo in samo vprašajo, če je poškodovano. Vse preveč se zadržujejo v pisarnah in premalo na terenu, pri proizvajalcih. Tudi umetna gnojila zaradi tega kmetje včasih nepravilno uporabljajo. Trošijo jih, kadar jih imajo, ne pa takrat, ko največ koristijo.

Potrošniki se pritožujejo tudi nad visokimi cenami kmetijskih pridelkov. Tu je treba poudariti, da bodo pridelki še vedno dragi, dokler bo preveč posrednikov med proizvajalcem in potrošnikom. Razlika med nabavno in prodajno ceno je prevelika, posredovalci pre-

več zaslužijo ali pa jih je preveč.«

Drugi je govoril o problemih kmetijskega posestva.

»Deset let že delam na tem posestvu in v tem času se ne spominjam, da bi prišel k nam agronom in se z nami posvetoval, kaj naj pridelujemo in kako naj pridelujemo, da bo uspeh večji. Delovna sila na posestvu je najslabša plačana. Če nekoga delavca zaradi kraja ali drugih postopkov vržejo iz kateregakoli podjetja in če nikjer ne more dobiti službe, ga prosijo, če se hoče zaposliti na kmetijskem posestvu. Tako se tu naberejo ljudje brez vsakršne moralne odgovornosti, z edinim ciljem — čimprej zapustiti posestvo, v tem času pa se okoristiti, kolikor se da. S takimi ljudmi ni mogoče delati.

Ljudje bežijo s posestev in mi se sprašujemo: zakaj? Zato, ker njihovi življenjski pogoji ne ustrezajo človeškemu načinu življenja. Plačani so po 38 din na uro, traktorist pa ima najvišjo dovoljeno postavko 59 din na uro. Ta človek dela več mesec za 12.000 din, brez premij in nagrad, pa tudi nadurnega dela mu zaradi slabega finančnega uspeha ne morejo izplačati.

Potem je spregovoril delavec pri zadrugi: »Pri izdelavi tarifnih pravilnikov je bilo mnogo govora, naj delamo samoiniciativno. Poslušali smo priporočila Občinskega sindikalnega sveta in sestavili tarifni pravilnik. Za to delo smo porabili veliko časa. Ko pa je bilo končano, nam je Okrajna zadruga zveza predložila nov tarifni pravilnik, ki je bil potem tudi sprejet. Zakaj torej nepotrebno delo?

Oglasil se je še predstavnik krajevne obrtnega podjetja: »Obrtnaj bi dopolnjevala industrijo, ker se laže prilagodi krajevnim potrebam. Zato morata industrija in obrt tesno sodelovati. O tem pa še težko govorimo. Samo en primer. Potrebovali smo valje za mikalnike. Koristno bi nam lahko služili taki, ki jih v tekstilni tovarni ne morejo več rabiti. Vprašal sem v Tiskarino in povedali so mi, da jih imajo. Ko sem jih povedal, iz katerega podjetja sem, so postavili tako visoko ceno, da jih nismo mogli kupiti.«

G. C. — P. N.

Novela kazenskega zakonika

(Nadaljevanje in konec)

Storilcu kaznivega dejanja ogrožanja javnega prometa sme sodišče vzeti vozniško dovoljenje za motorno vozilo, če ga nima pa lahko izreče, da se mu ne sme izdati. Denar, vrednostni predmeti in vsaka premoženjska korist, ki je bila dosežena s kaznivim dejanjem, se storilcu vzamejo. Če to ni mogoče, se storilcu naloži, da mora plačati denarni znesek, ki ustreza doseženemu premoženjski koristi. Kakor je že omenjeno, je dosedanja kazen, prepoved opravljanja poklica, prenešana med varnostne ukrepe, je pa ta ukrep razširjen. Sodišče sme namreč storilcu kaznivega dejanja prepovedati opravljanje poklica, kar je bilo že do sedaj, razen tega sme prepovedati tudi opravljanje samostojne dejavnosti ali kakšne službe, s katero je zavezano samostojno razpolaganje ali ravnanje z družbenim premoženjem ali pa njegova hramba.

Največje spremembe v kazenskem zakonu pa so spremembe v poglavju vzgojnih ukrepov in kazni za mladoletnike. Osnovni temelj za te spremembe je v glavnem v tem, da se k vprašanjem mladinskega kriminala ne more

pristopiti iz istih pozicij, kot h kriminalu polnoletnih storilcev.

Novela kazenskega zakona glede ukrepov proti mladoletniku, ki ob storitvi kaznivega dejanja še ni bil star 14 let (otrok), stoji na istih načelih kot dosedanja kazenski zakonik. Tak mladoletnik se ne sme kaznovati in se tudi ne smejo zanj uporabiti vzgojni ali varnostni ukrepi. Glede takega storilca ukrene skrbstveni organ v mejah svojih pravic, kar je potrebno.

Novela kazenskega zakonika obdrži delitev mladoletnikov na starejše in mlajše. Mlajši mladoletniki so osebe v starosti od 14 do 16 let, starejši mladoletniki pa osebe v starosti od 16 do 18 let. Mlajši mladoletnik se ne sme kaznovati, temveč se mu smejo izreči samo vzgojni ukrepi. Glede uporabe vzgojnih ukrepov je starejši mladoletnik izenačen z mlajšim mladoletnikom, edina razlika je v tem, da se starejši mladoletnik lahko kaznuje s posebno kaznijo mladoletniškega zapore.

Za prevzgojo mladoletnikov imamo sedaj celo vrsto vzgojnih ukrepov. Novela kazenskega zakona pozna disciplinske ukrepe, ukrepe strožjega nadzorstva in zavodske ukrepe. Disciplinski ukrepi so ukor

ali oddaja v disciplinski center za mladoletnike, ukrepi strožjega nadzorstva so strožje nadzorstvo staršev ali skrbnika, druge družine ali skrbstvenega organa, zavodske ukrepi pa oddaja v vzgojni zavod, v vzgojni poboljševalni dom ali v zavod za defektne mladoletnike. Novela kazenskega zakona ne vsebuje kakšnih preciznih pravil o tem, kdaj je treba kakšen vzgojni ukrep uporabljati. Z opisom karakterja vzgojnih ukrepov pa daje sodišču dovolj jasne smernice za njih uporabo.

Kaznovati se sme samo starejši mladoletnik, ki je ob storitvi kaznivega dejanja glede na svojo duševno razvikanost mogel razumeti pomen svojega dejanja in imeti v oblasti svoje ravnanje in pri katerem so podani drugi pogoji za kazensko odgovornost po določbah kazenskega zakona in če je storil tako kaznivo dejanje, za katero je z zakonom predpisana kazen hujša od petih let strogega zapore in pri mladoletniku zaradi hudih posledic dejanja in visoke stopnje kazenske odgovornosti, ne bi bili upravičeni vzgojni ukrepi. Kazen mladoletniškega zapore ne sme biti krajša od enega leta in ne

daljša od 10 let, se ne more odložiti pogojno ter jo prestajajo starejši mladoletniki v posebnih kazenskih poboljševalnih domovih, v katerih lahko ostanejo do dopolnjenega 23. leta. Če dotlej ne prestanejo kazni, se oddajo v kazenski poboljševalni zavod, v katerem prestajajo kazen polnoletni.

Novela kazenskega zakona je vpeljala tudi še kategorijo mlajših polnoletnikov (osebe do dopolnjenega 21. leta starosti), ki majo kazensko-pravni status mladoletnika. To so sicer polnoletne osebe, vendar se zoper nje v določenih primerih lahko izrečejo nekateri vzgojni ukrepi.

Bistvene spremembe so tudi pri rehabilitaciji. Novela kazenskega zakona določa, da obsojenci po odpustu s prestajanja kazni strogega zapore uživajo vse pravice in lahko pridobijo vse pravice, razen tistih, ki so jim omejene zaradi pravnih posledic. To pomeni, da se obsojenci po izdržani kazni vključijo v redno življenje in uživajo vse pravice kot so jih uživali pred obsodbo. Podatki iz kazenske evidence se dajejo sodiščem, javnim tožilstvom in organom, ustanovam ter gospodarskim in družbenim organizacijam pa se smejo dati samo, če so za to upravičeni razlogi.

Končno je treba omeniti v splošnem delu novele KZ še spremembe pri pomenu izrazov v noveli KZ.

V dosedanjem kazenskem zakoniku je bil pojem uradne osebe postavljen precej širše, to pa v glavnem zato, ker so se kot uradne osebe smatrali tudi uslužbenci v gospodarskih in družbenih organizacijah. Novela kazenskega zakona pa določa ožji krog oseb, ki so lahko uradne osebe. Uradna oseba po noveli kazenskega zakona je lahko javni uslužbenec, izvoljena oseba v predstavnem organu oblasti, ali imenovana oseba v izvršilnem ali kakem drugem organu predstavnika telesa ter oseba, ki opravlja določene uradne dolžnosti na podlagi zakonitih pravic. Za uradno osebo se šteje tudi vojaška oseba. Uslužbenci gospodarskih in družbenih organizacij ter organov družbenega upravljanja, katerim je zaupano določeno delovno področje, ki se nanaša na opravljanje družbenega premoženja ali poslovanje z njim ali na proizvajalni proces v proizvodnem podjetju, pa so odgovorne osebe, vendar tudi odgovorne osebe lahko izvršijo nekatera kazniva dejanja zoper uradno dolžnost, kjer to posamezna kazniva dejanja zoper uradno dolžnost posebej določajo.

To so nekatere bistvene spremembe v splošnem delu kazenskega zakonika. O spremembah v posebnem delu kazenskega zakona pa bo govora v članku v eni izmed naslednjih števil.

G. P.

Iz naših krajev

810 metrov nadmorske višine je vsak dan bliže dolini

UREDITEV BOHINJSKE
KLAVNICE

Bohinj:

Klanje živine za bohinjski trg že dalj časa predstavlja pereč problem. V vsej občini so imeli samo eno večjo klavnico, ki ni ustrezala sodobnim pogojem dela. Potrošnja mesa pa je iz leta v leto večja. Tudi nagel razvoj in povečanje tujkega prometa sta narekovala

obnovitev in modernizacijo omenjene klavnice. Tako so tudi storili. Adaptirali so klavnico. Zaradi delne mehanizacije je delo mnogo lažje. Tako so rešili problem sodobnega klanja, pa tudi mesa jim ni treba več dovažati z Bleda in Radovljice, kar je ceno mesu še dvigalo.

GOSTOVANJE V DOLINI

Dovje:

V nedeljo, 14. februarja je na Dovjem gostovalo gledališče »Tone Čufar« z Jesenic z Držičevo komedijo »Tripeče de Utolče« v režiji Marijana Beline iz Ljubljane. To je bila na Dovjem v letošnji sezoni prva gledališka predstava.

Martuljek:

Igralci kranjskogorske DPD Svoboda »Slavko Černe« so v Martuljku gostovali s Kreftovimi »Celjskimi grofi« v režiji Ivana Marinka. Pred Kranjskogorci so bili v Martuljku Jeseničani z Držičevo komedijo.

SKUPŠČINA GORENJSKE
NOGOMETNE PODZVEZE

V soboto, 20. februarja bo ob 16.30 uri v prostorih Kluba gospodarstvenikov v Kranju redna letna skupščina Gorenjske nogometne podzveze.

Razpravljali bodo o delu podzveze lani in o disciplini igralcev in klubov.

KONCERT NA BLEDU

Jutri, v četrtek, 18. februarja ob 20. uri bo v kinodvorani na Bledu koncert Prešernovega pevskega zbora iz Kranja. Nastopali bodo moški, ženski in mešani zbor. Na sporedu so narodne in umetne pesmi.

Vas brez ceste

Naravni pogoji za razvoj turizma, toda cesta in vodovod . . . - Gozdovi režejo kruh

Pokus ni uspel. Volja je morala kloniti. Pravzaprav motor avtomobila »Fiat 1100« je bil prešibak. Komaj smo se pripeljali na kraj Poženka, v podnožje, kjer pot zavije na Senturško goro, so se začela kolesa avtomobila vrteti, žal pa je vozilo ostalo na istem mestu, morda so se le kolesa še pogrezala v razmočeno ilovico.

Sofer je ugasnil motor, in hočeš nočeš smo peš krenili po raztrgani in s kamni nesuti cesti na Senturško goro! Kljub temu, da je pot strma in da bi je skoraj ne smeli imenovati cesta, je čas hitro mineval. Komaj je peljal konj mimo nas naložen voz s kupom hlodov ali drv, že je bil na vrsti drugi. Vrstili so se drug za drugim, kot vagončki na krvavski žičnici. In ropot prvega še ni utihnil, že je bilo slišati drugega, oba pa sta se zlivala v prijeten akord, ki je značilen za kraje, kjer se ukvarjajo z drvarjenjem.

Približno uro hoda in prišli smo v vas. Prva hiša, prvo presenečenje. Skozi majhno okno, pod katerim sta stala majhen deček in deklica, bolj gola kot napravljena za zimski čas, so odmevali takti prijetnih ritmov, morda največjih in po vsem svetu znanih zabavnih orkeistrov. Kdo bi si mislil? V hribu, kamor tujec zlepa ne zaide — radio. In kasneje smo zvedeli, da

radio za Senturškogorčane ni več zanimivost in luksuz, kot pravimo. Majhna vasica, precej visoko v hribih nad Cerkljami, ima le 24 hiš, v dvanajstih od teh pa imajo radio. In še več! Na Senturški go-

stovojno zbirali sredstva, zdaj pa se večkrat v večernih urah zbirajo okoli njega in gledajo na televizjskem zaslonu kraje in dogodke, za katere nekdanji sploh slutili niso, da obstajajo.

Motiv iz kmečke hiše na Senturški gori

ni imajo tudi televizijski sprejemnik, in sicer v šoli, ki je bila med prvimi daleč naokoli, ki je dobila televizor. Zanj so domačini pro-

Medtem ko smo razmišljali o hitrem napredku vasi, saj je prva žarnica posvetila na Senturški gori šele leta 1952, smo bili že sredi

vasi. Pogled, kako moč pomaga ženi vleči vedro vode iz vodnjaka, nas je zaustavil sredi ceste, ki so jo obdajali debeli hlodi. Prva misel, ki nas je prešinila — vodovod torej tudi nimajo, ne le ceste. Če bi imeli oboje, bi postala Senturška gora prav lahko ena najlepših hribovskih postojank. Bežen pogled na zemljepisno karto nam potrjuje to misel. Senturška gora, s čudovitim razgledom od Kamnika do Ljubljane in Kranja, leži skoraj na sredini poti med Kravcem in Bistrico. Zamislimo si sedaj pot, ki bi vezala te tri kraje. Za turisti bi lahko pomenila pravcato magistralo. In še več! Kolikšno korist bi lahko imelo zaradi takšne poti celotno naše gospodarstvo, domačini pa ne bi bili več odvisni samo od lesa, ki jim odmerja, kolikšen kos kruha si lahko odrežejo.

In če bi hoteli naše bežne vtise s kratkega bivanja med ljudmi Senturške gore zaključiti, moramo tudi mi zapisati, da je prihodnost vasi v novi cesti in vodovodu. Vse ostalo bosta potem narekovala nova objekta. Razumljivo pa je, da se morajo obeh vprašanju najprej temeljito lotiti sami, njihova zainteresiranost pa bo pritegnila tudi druge, da jim bodo pomagali.

B. Fajon

Nezgode

K. T. iz Kranja si je pri padcu zlomila desno zapestje.

Na S. M. iz Strahinja je padla lestev in ji hudo poškodovala glavo.

V. G. iz Kranja se je opekla z vročo maslo po desni roki.

J. P. iz Kranja se je opekla po levi nogi.

A. P. iz Struževega se je ranil z brusom pri stroju in si poškodoval desno roko.

M. R. iz Tenetiš je na poti v službo padel s kolesom in se udaril v desno roko.

KINO

Jesenice »RADIO«: 18. in 19. februarja italijanski film »FORTUNELA«.

Jesenice »PLAVZ«: 18. in 19. februarja japonski film »LJUDJE TORPEDA«.

Dovje: 18. februarja egiptovski barvni cinemaskopski film »ZEMLJA SANJE«.

Bled: 19. februarja ob 17. in 20. uri jugoslovanski barvni cinemaskopski film »KAPETAN LES«.

Radovljica: 18. in 19. februarja ob 20. uri jugoslovansko-it. barvni cinem. film »BELI VRAGI«.

Kropa: 18. februarja ob 19.30 uri italijanski film »DEKLETA 04«.

Naklo: 17. februarja ob 19. uri italijanski film »ANA ZAKEO«.

Kranj »STORŽIČ«: 17., 18. in 19. februarja ob 15., 17.45 in 20.30 uri ameriški barvni cinem. film »DREVO ŽIVLJENJA«. Igrajo Elizabeth Taylor, Montgomery Clift. — Zaradi izredne dolžine filma cena vstopnic zvišana. — Matineja 17. februarja ob 10. uri francoski film »VELIKA ILUZIJA« — 18. februarja ob 10. uri italijanski film »ANA ZAKEO«. — 19. februarja ob 10. uri premiera nemškega vstavlison filma »DES, LJUBEZEN IN PESEM«.

Primskovo »TRIGLAV«: dne 18. februarja ob 17.30 in 19.30 uri italijanski film »ANA ZAKEO«.

Strazisce »Svoboda«: 18. februarja ob 17.30 in 19.30 uri francoski film »VELIKA ILUZIJA«.

Cerklje »Krvavec«: 17. februarja ob 19. uri francoski film »VELIKA ILUZIJA«.

Skofja Loka »Sora«: 19. febr. italijanski vstavl. film »VOJNA IN MIR« II. del.

Domžale: 17. in 18. februarja ob 18. in 20. uri francoski vstavlison film »LJUBEZEN JE VPRAŠANJE«; 19. februarja ob 20. uri ameriški barvni film »RAZKOŠNA LADJA«.

Duplica pri Kamniku: 17. in 18. februarja ob 19. uri francoski cinemaskopski film »SAKRAMENSKA FRKLJA«.

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Prodajam zazidljivo parcelo v Predvoru. Naslov v oglašnem oddelku. 473

Prodajam seno in otavo. Matevž Masterl, Cnrgrob 11. 496

Prodajam motorno kolo »Zinder« 250 ccm. Senčur 115. 503

Prodajam nov biljard po ugodni ceni. Hafner Vencelj, Zg. Bitnje 91, Predvor. 543

»Delikatesa« Kranj razpisuje mesto poslovođe gostinskega obrata na Maistrovem trgu v Kranju. — Kandidati naj pošljejo prijave do 28. februarja na naslov »Delikatesa«, Kranj. 545

Dne 9. II. 1960 so bile izgubljen avtobusne vozovnice podjetja Sap-Turist Ljubljana na progi Ljubljana-Jezersko in to od postaje Fužine do Jezerskega. Naprosim najditelja, da jih proti nagradi vrne na Avtobusno postajo Kranj ali podjetju v Ljubljani. 552

Prodajam 10 mm betonsko železo. Naslov v oglašnem oddelku. 553

Prodajam 2 prašiča težka po 50 kg. Vidmar, Zg. Brniki 24, Cerklje. 554

Prodajam vprežno kosilnico — »Krupp«, žensko italijansko kolo, novo, rdeče barve in ročno slamo-remnik. Jenko Jože, Sp. Brniki 33, Cerklje. 555

Prodajam 7 mesecev starega psa — nemškega ovčarja z rodovnikom. Naslov v oglašnem oddelku. 556

Več prašičev težkih od 40 do 50 kg prodajam. Moše 10, Smlednik. Prodajam plemenskega vola. Podbrezje 61, Duplje. 558

Prodajam NSU Prima 150 ccm. — Senčur 115. 559

Kupim dobro ohranjen moped. Naslov v oglašnem oddelku. 560

Kupim vseljivo hišo v okolici Radovljice. Naslov v oglašnem oddelku. 561

AMD Senčur organizira tečaj za mopediste. Prijave sprejema trgovina »Krvavec« do 22. februarja. 562

AMD Senčur organizira tečaj za poklicne traktoriste. Prijave sprejema trgovina »Krvavec« Senčur. Pričetek tečaja 23. februarja ob 16. uri v društvenih prostorih. 563

Seno zamenjam za krompir. — Studen, Pangeršbica 6, Golnik. 564

Sobo, prežno, odstopim proti posojilu 100.000 d.n. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku. 565

Radio, popolnoma nov, »Tesla«, prodajam ali zamenjam za les ali deske. Jelenčeva 23, Primskovo — Kranj. 566

Stanovanje in hrano v bližini Kranja nudim tovarniški delavki. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku. 567

Upokojenki ali tovarniški delavki nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Predoslje 75. 568

Sprejemem gospodinjstvo pomočnico. Dvema tovarniškima delavkama nudim stanovanje. Zalog 38, Cerklje. 569

Tovarniški delavki nudim hrano in stanovanje. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku. 570

Nudim hrano in stanovanje tovarniški delavki. Naslov v oglašnem oddelku. 571

Tovarniški delavcu nudim hrano in stanovanje. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku pod »Zraven avtobusne postaje«. 572

Televizijsko anteno prodajam. Naslov v oglašnem oddelku 573

Prodajam 3 prašiče, 12 tednov stare. Poizve se v gostilni Možjanca. 574

Sivalni stroj »Grützn« prodajam za 45.000 din. Jerina Helena, Klobosova 2, Sk. Loka 575

Prodajam bike, starega 1 leto. Vopovlje 16, Cerklje 576

Topolino Fiat 500 C — odlično ohranjen, registriran za l. 1960, prodajam. Naslov v oglašnem oddelku. 577

OBJAVE

OBVESTILO

Trgovsko podjetje »Kurivo« Kranj obvešča vse svoje potrošnike, ki so nabavili premožila za gospodinjstvo v času od dne 1. januarja do 10. oktobra 1959, da imajo pravico zahtevati na podlagi predložitve računa povrnitev 5 odstotkov zneska od vplačane vsote za prevzeti premožila. (Odlok o spremembi odloka o regresu pri prodaji kuriva za

Trgovsko podjetje »Kurivo« Kranj prodaja od svojih osnovnih sredstev:

1. 2 gumi voza, nosilnost 5 ton
2. 1 gumi voz, nosilnost 3 tone
3. 1 gumi voz, nosilnost 2,5 tone
4. 3 vozne konje
5. 5 konjskih vpreg

Vsa osnovna sredstva, ki so naprodaj, so na ogled dnevno vsak dan od 18. tega meseca. Prednost nakupa ima do 25. tega meseca socialni sektor.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste našo drago, nepozabno mamo

FRANČIŠKO AVGUŠTIN, roj. Krmelj v tako velikem številu spremlili v njen tih zadnji dom, izrekamo prisrčno zahvalo. Posebna hvala duhovščini, pevcem za ganljive pesmi, darovalcem cvetja in vsem, ki ste izrazili pismeno ali usno sožalje in nam stali ob težki izgubi ob strani. Prav vsem iskrena hvala.

široko potrošnjo — Uradni list FLRJ, št. 52/59.)

Razlika se bo izplačevala do 10. marca 1960.

OBJAVE

Državni zavarovalni zavod v Radovljici nas je obvestil, da je izplačal Krž Janezu, Kokrški log 10, Kranj 4000 din za 10 % trajno delovno nesposobnost.

RADIO LJUBLJANA

ČETRTEK, 18. FEBRUARJA

8.05 Iz arhiva zabavne glasbe; 9.46 Jugoslovanske violinske skladbe; 10.10 Igramo za Vas; 10.40 Pet

KARLI in BOGDANU čestitajo k pomembnemu družinskemu dogodku kolegi iz redakcije

Vrtnarji in ljubitelji cvetja!

Priporočamo Vam naše prvorazredno seme orjaškega shabaud nageljna v različnih barvah, seme orjaških aster raznih vrst in različnih barv, orjaške cinije in vse vrste semen poletnega cvetja.

Zahtevajte naš najnovejši cenik!

Rasadnik Weber
Torda (Banat)

minut za novo pesmico; 11.00 Baletni intermezzo; 11.45 Petnajst minut s pevko Doris Day; 12.00 Kvintet »Kranjčani« in trio »Barndorfer«; 12.45 Kmetijski nasveti — ing. Lojze Avšič: Farnska reja rac; 12.40 Zname kajkavske pesmi; 13.30 Münchenski plesni orkester Max Greger; 13.50 Iz oper Vincenza Bellinija; 14.20 Sport in športniki; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Ob 150-letnici rojstva F. Chopina — VII. oddaja Scherzi in Fantazija; 17.10 »Če ti ne boš moj...«; 18.00 Turistična oddaja; 18.45 Radijska univerza — dr. Ivan Bonač: Bazedovka; 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov; 20.45 Paragvajska pesem; 21.00 Literarni večer — Saša Vuga: Pokorno javljanje — ali pa tudi ne.

Gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE
KRANJ

Sreda, 17. februarja ob 19. uri: »CHOPINOV KONCERT« — izven

Priredi Glasbena šola Kranj Petek, 19. februarja ob 20. uri: Manzari »NASI LJUBI OTROCI« — izven

Mladini do 14. leta starosti vstop ni dovoljen.

Uprava podjetja »PEKARNA« Kranj
razpisuje mesto blagovnega knjigovodje

Pogoji:

potrebna kvalifikacija z najmanj dve leti prakse v blagovnem knjigovodstvu ali podobno v gospodarskih organizacijah.

Nastop službe takoj.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja »Pekarne« Kranj do 25. februarja 1960 s kratkim življenjepisom in opisom dosedanje zaposlitve.

RAZPIS

Razpisna komisija pri okrajnem sodišču v Kranju razpisuje dve delovni mesti

STROJEPISCA

Pogoji: dovršena osemletka in znanje strojepisja, ali pa naziv strojepisec III., II. ali I. razreda. Plača po zakonu o javnih uslužbenih.

Prošnje, pravilno kolkovane z dokazili strokovne izobrazbe in življenjepisom je vložiti pri Okrajnem sodišču v Kranju najpozneje v 15 dneh po objavi.

Nastop službe po dogovoru.

Kranj, dne 12. februarja 1960

Razpisna komisija

Komisija za razpis delovnih mest pri Komunalni banki okraja Kranj

RAZPISUJE

NATECAJ ZA SPREJEM V SLUŽBO VEČJEGA ŠTEVILA USLUŽBENCEV

za podružnice v Kranju, Radovljici, Skofji Loki, Trzinu, na Jesenicah in Bledu.

Pogoj za sprejem je dovršena ekonomska ali popolna srednja šola.

Prošnje z dokazili strokovne izobrazbe in življenjepisom je vložiti pri Komunalni banki okraja Kranj najkasneje v 15 dneh po objavi.

Nastop službe takoj.

Kranj, dne 15. februarja 1960

Razpisna komisija

Najučinkovitejša termoelektrarna na svetu

Kaj je termodinamika? To je tisti del fizike, ki proučuje zakeone toplotnega ravnovesja in spreminja v različne oblike energije. In kaj je njeno poglavito načelo? Čim višja je temperatura energetskega vira in čim nižja je temperatura prostora, v katerega odvajamo izrabljeno paro, temveč dela lahko dobimo iz določene količine pare. Če postaja para bolj vroča se zvišuje tudi pritisk in moramo graditi močnejšo opremo. Dolej so razne kovine že dalj časa držale pritisk pare in temperature stalno na isti višini. Sedaj pa se številni ameriški inženirji pripravljajo, da bodo napravili velik korak naprej. Električne termocentrale že pureurejajo tako, da bodo prebili zid kritičnih pritiskov. Izoblikovali sta se dve vrsti novih termocentral.

Družba Philadelphia Electronic Company namerava zgraditi najučinkovitejšo termoelektrarno na svetu, super tlačni generator z 275.000 kW. Centrala bo delovala pod pritiskom 350 atmosfer in temperaturo 650 stopinj Celzija. Dve vmesni stopnji pregrevanja pare pa bosta pri 56 stopinjah Celzija.

Zato, da so prav zdaj naskočili pritisk in temperaturo pare v termocentralah, je več razlogov. Eden je prav gotovo nenehno prizadevanje industrije, da bi pridobila vire cenejše nove zlitine posebne vrste, ki prenašajo visoko vročino in visoke pritiske. Premagovanje pritiska so omogočile prav te zlitine.

Če pritisk v kotlu raste, postaja kubični meter vode vedno lažji, medtem ko je kubični meter pare vedno težji. Pri pritisku 224 atmosfer, to je kritični pritisk, sta voda in para enako težki ter se nočeta ločiti. Zato v opisani novi termocentrali nameščajo take kotle, pri katerih separatorji vode in pare niso več potrebni.

ZARNICA ZA 8000 m²

Velika dvorana berlinskega radia Deutschlandshalle meri v tlorisu 80 krat 1200 kv. metrov, visoka pa je 22 metrov. Znana firma Osram je izdelala zanjo posebno ksenoforsko žarnico z močjo 65.000 vatov, ki menda razsvetli ogromno dvorano tako, da lahko na vsakem sedežu čitaš časopis.

LOVČEVA HČI

Riše Milan Ratista

58.

Zjutraj sta se s čemernimi obrazi ozirala izpred koč v vrhove, ki so tonili v meglah. Jozelj je duhal sneg. Mimo Skednjov sta se napolila domov. Jozelj je razmišljal o Boštjanu, Hermanu in Minki. Iz megle sta pogosto slišala gamse, ki so svarilno žvižgali, ko so ju dobili v nos. Sredi največje strmine sta bila, ko je nad njima zaropotalo kamenje, ki so ga sprožile bežeče živali. Stari se je kot maček pognal k skali in se pilepil k tlom, gost pa za njim. S peklenskim truščem so skale sičale mimo njiju v bela brezna in se razbijale.

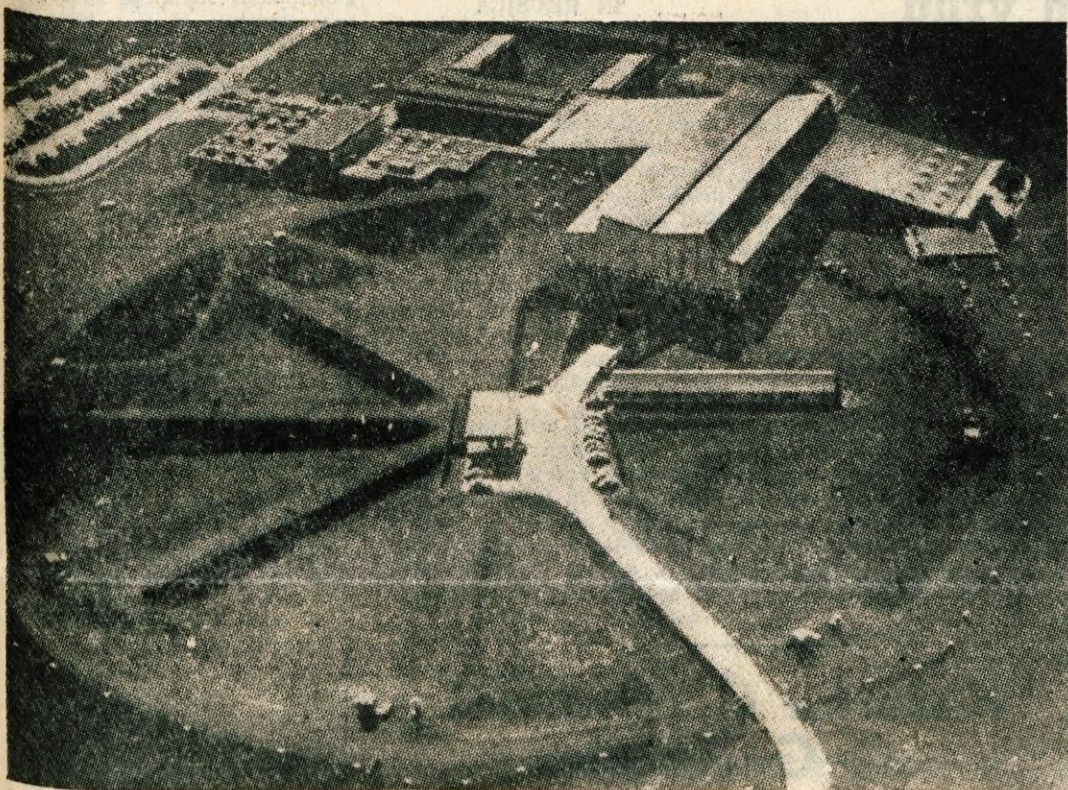
59.

Bila sta v plazu pod zadnjim skalovjem, ko je veter pretrgal meglo. V pečeh je lovec zagledal starega gamsa. Herman si ni upal streljati. »Ali naj ga?« je lovec vprašujoče in zvito pomežiknil, češ saj prazen ne bo prispel domov. Herman je prikimal. V ognju se je pognal gams v prepad, se trkljal po skalovju, padel na mel in se pripeljal skoraj do njiju. »Takole se strelja,« je pomislil Jozelj in samemu sebi čestital. Hermanu pa je dejal: Na Dunaju bodo veseli Vaše trofeje, in dvignil lepo in z močnimi roglji okrašeno glavo.

60.

Na ozki stezi na Bukovem hribu sta srečala Neka. Nesel je butaro drv. Umaknil se jima je, ju spoštljivo pozdravil, in povprašal: »Ali sta ga?« Jozelj ga je ostro premeril od glave do nog: »Kaj pa ti, ali si gledal po zankah?« »Na smrt mislim, ne na lov, poglejte osamelega starca.« »Na, pa potegni, mu je Jozelj ponudil steklenico. Nek si ni pustil dvakrat reči. Ko sta lovca izginila za ovinkom, je Nek vrget na ramo butaro - kot bi bila iz perja in odštekiljal proti koči, kjer ga je čakal Boštjan. Doma je izvelkel izpod jopiča puško v dveh delih in oba sta se smejala.

Največji sinhrotron

V Meyrinu v Zenevi so pred nedavnim v prisotnosti številnih evropskih znanstvenikov spustili v pogon veliki protonski sinhrotron, Evropskega centra za nuklearna raziskovanja. Ta sinhrotron, ki so ga začeli graditi že leta 1954, je največji akcelerator nuklearnih delcev na svetu in eden največjih nuklearnih objektov nasploh. — Spu-

stlivi v pogon so prisostvovali tudi nekateri predstavniki naše države, ki je ena od ustanoviteljev Evropskega centra za nuklearna raziskovanja. Pri izgradnji sinhrotrona, sta razen številnih tujih podjetij, sodelovali tudi jugoslovanski podjetji Rade Končar in Ivo Lola Ribar. Na sliki: Obrati protonskega sinhrotrona v Meyrinu

BOJ PROTI MEGLI

V Sovjetski zvezi so pričeli na letališčih uspešno odpravljati meglo in oblake s pomočjo letala, ki leti s hitrostjo 200 kilometrov na uro in razpršuje na zameglenem področju kristalke suhega ledu ter ionizirajoče srebro. Okoli teh umetno razpršenih kondenzacijskih jeder se prične megla vtekočinjati v kapljice in v 15 minutah lahko na ta način z enim letalom očistijo 5 km širok pas zameglenega področja.

Človek v nedotaknjenem svetu Tihega oceana

V oblaku tekočega globinskega blata se je batiskaf, potapljaška ladja »Trst«, pred kratkim usedla na dno Marjanske globeli v Tišem oceanu. Tako sta švicarski znanstvenik profesor Jack Pickard in ameriški mornariški častnik Donn Walsh, dosegla globino morja 11.521 m in odprla s tem znanosti novo poglavje.

Batiskaf je podoben podmornici in je opremljen z različnimi instrumenti, ki merijo prodor sončne svetlobe v vodo, vidljivost v velikih globinah, morske tokove, razne temperature in pritisk. Z vsemi temi napravami in instrumenti napolnjera gondola batiskafa je tako ozka, da oba znanstvenika raziskovalca, nista mogla vzeti s seboj razen 16 ploščic čokolade, prav nobene druge hrane. Da prihranijo baterije za globinske žaromete sta prestala 11 ur dolgo potapljanje v popolni temi. Zaloge zraka so zadostovale samo za 48 ur. Batiskaf »Trst« se je potapljaj zelo počasi. V bližini kraja, kjer je šel na dno, je nekdo sovjetska raziskovalna ladja minulo leto izmerila največjo morsko globino 11.034 metrov. Ko je Trst prišel do te globine, njegov epolog, naprava za merjenje globine z ultrazvokom še ni pokazal dna. Šele pri 11 tisoč 521 m je batiskaf sedel na dno.

Znanstvenika sta vključila dva majhna vijaka iz Trsta se je začel počasi premikati 30 m nad dnom. Nato so se prižgali žarometi na živorebrno paro in osvetlili večno temo globinskega morja. Skozi posebno premenljivo okno sta znanstvenika opazovala svet globine, ki so ga osvetljevali reflektorji. Opazila sta mnogo različnih morskih živali, ki so se premikale po dru in kar so razni biologi imeli za nemogoče, majhno ribico, dolgo približno 12 cm, ki je mirno plavala mimo okna. Na njero telo je deloval pritisk, ki ustre-

za teži devet velikih lokomotiv. V višini 11000 m, kjer je zrak zelo redek, ptič ne bi mogel živeti, v oceanu pa je tudi v najglobljih predelih življenje.

Pol ure sta znanstvenika, odrezana od sveta, križarila po dnu Marjanske globeli. Na batiskaf Trst je pri tem deloval pritisk vode s približno 40.000 ton. Pri tej veliki globini je bila nevarnost, da na batiskafu zaradi velikanskega pritiska popustijo razni zaklopi, vendar je obema znanstvenikoma uspelo, da sta se čila in zdrava vrnila na površino.

Smučanje na bencinski pogon?

Pravijo, da je za nekatere smučarje mavzlic žičnicam in udobnim hotelom ter planinskim postojankam preveč ravnoporno. Zanje skušajo domiselni konstruktorji izdelati najrazličnejša vozila za vožnjo po belih poljanah. Američani so izdelali »SUN-Walley-Snowball« čudno vozilo, ki ga tvorita dve polkrogli, opremljeni s primernimi zarezami ob robovih. Sedež med obe polkrogli na nekaj, kar je podobno motornemu kolesu in pritisneš na plin, pa

si že smučar; tako vsaj mislijo Američani...

Sicer pa tudi v Evropi ni mnogo drugače. Nekaj bavarski konstruktor je izdelal pravpo »Ski-Pony«. Pet in pol konjskih moči ima bencinski motor, ki poganja varno zaščiten propeler, vse skupaj pa stoji na smučki. Smučar prime za ročaje in »Ski-Pony« ga vleče za seboj. — Svojevrsna naprava menda strašansko ropota in se celo premika naprej!

Bela opojnost se torej »modernizira«!

Isaac Asimov
35

Feklene kletke

»Prav imaš, Elijah, toda moj prvotni načrt se s tem ni bistveno spremenil. Skonstruirali so me, da bi opravljal cerebroanalize.«

»Se pravi, da analiziraš valove, ki prihajajo iz možgan?«

»Da. To je mogoče opraviti z merjenjem magnetiskih polj, brez uporabe direktnega kontakta, če obstaja določeni sprejemnik. Moji možgani so tak sprejemnik. Ali na Zemlji ne poznate takega načina?«

Baley tega ni vedel. Zato je prezrl vprašanje in previdno rekel: »In kaj lahko zveš, če meriš možganske valove?«

»Misli ne, Elijah. Tu ali tam ujamem emocije, najboljše pa lahko analiziram temperament, potlačene nagone, motive iz človekova stališča. Jaz sem bil, na primer, tisti, ki je ugotovil, da komisar Enderby ni sposoben za umor pod pogoji, ki so prevladovali v času, ko je bil zločin storjen.«

»In oni so ga ertali iz spiska sumljivih samo zato, ker si ti to rekel?«

»Da. Jaz sem v tem pogledu zelo občutljiv stroj in so mi lahko popolnoma zaupali...«

Baley je spet nekaj šinilo v glavo. — »Počakaj! Komisar Enderby ni vedel, da ga cerebroanaliziraš, kaj?«

»Tega mi nisem povedal, da ga ne bi užalil.«

»Cisto preprosto si stal pri njem in ga gledal. Nobenih strojev, nobenih elektrod. Nobenih igel in grafikonov.«

»Seveda ne. Jaz sem popolnoma samostojen stroj.«

Baley se je od besa in obupa zagrizel v ustnice. To je bila edina luknja, skozi katero bi se mogla izvelči obtožba, da je zločin storjen iz Mesta Vsemirecev.

R. Daneel je izjavil, da je bil komisar cerebroanaliziran, a uro kasneje je komisar z očitno iskrenostjo zanikal, da bi sploh vedel, kaj je to. Bilo je gotovo, da noben človek ni mogel, kot osumljenec za umor, preiti težak postopek elektroencefalografskih merenj z elektrodami in grafikoni, a da se tega ne bi popolnoma zavedal.

Zdaj pa to ni bilo več res. Komisarja so cerebroanalizirali tako, da on za to ni vedel. R. Daneel je govoril resnico, pa tudi komisar je govoril resnico.

»Pa,« je rekel Baley ostro, »kaj pravi cerebroanaliza o meni?«

»Razburjen si.«

»To je veliko odkritje, kaj? Razumljivo je, da sem razburjen.«

»Toda tvoje razburjenje prihaja od vznemirjenj z notranjimi motivi. Na eni strani te tvoja zvestoba principom službe prisiljuje, da raziskuješ konspiracijo Zemljanov, ki so naju minulo noč obkrožali. Drugi, prav tako močan motiv, pa te preganja v nasprotnem smislu. To je jasno zapisano v elektromagnetnih poljih tvojih možganskih celic.«

»Moje možganske celice so že v redu,« je silovito bruhnil Baley. »Poslušaj, povem ti, da nima nobenega smisla raziskovanje te tako imenovane konspiracije. To preprosto nima nobene zveze z umorom. Tudi sam sem mislil, da mogoče ima zvezo. To priznam. Včeraj v kuhinji sem mislil, da sva v nevarnosti. In kaj se je zgodilo? Sledili so nama, midva sva jih pustila na travnikih in to je bilo vse. To ni bila akcija dobro organiziranih in odločenih ljudi.«

Moj sin je brez težav našel najino prenočišče. Poklical je Odsek, pa je bilo. Niti legitimirati se mu ni bilo treba. Če bi nama najini dragi konspirativci želeli kaj hudega, bi lahko napravili prav tako.«

»Ali niso?«

»Vse kaže, da niso. Če bi želeli upor, bi ga lahko uprizorili v trgovini s čevlji, pa so vendarle odšli pred enim edinim človekom in revolverjem. Pravzaprav pred robotom in revolverjem, kar je še huje, kajti, ko so spoznali, kaj si, so vedeli, da revolverja ne boš sprožil. Oni so medievalisti. To so nenevarna bitja. Ti tega ne veš, ampak jaz bi bil moral vedeti. In bi tudi vedel, če me ves ta posel ne bi privedel v tako stanje, da gledam na vse prismojeno melodramatično.«

Pravim ti, da vem, kateri ljudje postanejo medievalisti. — Mehki, sanjaški ljudje, katerim je življenje tukaj pretežko in se izgublja v nekem idealnem življenju v preteklosti, ki nikoli ni obstajalo. Če bi mogel cerebroanalizirati celotno gibanje, kot moreš posameznika, bi prišel do zaključka, da niso vsi skupaj nič bolj sposobni za umor kot Julius Enderby.«

R. Daneel je počasi dejal: »Tvoje izjave nimajo za mene dokumentarne vrednosti.«

»Kaj hočeš reči?«

»Ti preveč hitro spreminjaš mišljenje. Tudi nekatera nesoglasja sem ugotovil. Nekaj ur pred večerjo si poklical doktorja Gerrigela. Tedaj nisi še nič vedel o moji vrečki za hrano in nisi mogel sumiti mene kot zločinca. Zakaj si ga potemtakem klical?«

»Ze tedaj sem sumil nate.«

»In včeraj ponoči si govoril v spanju.«

Baley je razširil oči: »Kaj sem govoril?«

»Nekajkrat si ponovil ime Jessie. — Mislim, da si govoril o svoji ženi.«

Baley je čutil, kako mu mišice popuščajo. Ves se je tresel, ko je rekel: »Môra me je tlačila. Ali veš, kaj je to?«

»Po lastni izkušnji, kajpada, ne morem vedeti. Definicija v mojem slovarju pa pravi, da so to težke sanje.«

»In veš, kaj so sanje?«

»Spet samo po definiciji v slovarju. To je iluzija resničnosti, ki jo človek doživlja v času začasne odsotnosti zavesti, kar imenujete spanje.«

»V redu. Naj bo tako. Iluzija. Kdaj pa kdaj pa je ta iluzija zelo stvarna. Sanjalo se mi je, da je žena v nevarnosti. Ljudje imajo pogostokrat take sanje. Klical sem jo. Tudi to se dogaja. To mi lahko verjameš na besedo.«

»Zelo rad bom to storil. Toda to me navaja na novo misel. Kako je Jessie zvedela, da sem robot?«

Baley je pot orosil čelo: »Menda ne bova spet o tem... govoriče...«

»Zal mi je, da te moram prekiniti, partner Elijah, toda nobenih govorice nismo zasledili. Če bi bile, bi Mesto danes že kipel od vznemirjenja. Preveril sem vsa poročila, ki prihajajo v Odsek in povem ti, da govorice ni. Sploh jih ni. Kako je torej tvoja žena zvedela?«

»Kaj hočeš s tem? Ali misliš, da je moja žena član...«

»Da, Elijah.«

Baley je stisnil pesti, da je zapokalo. »Kratko in jasno ti povem, da ni in o tem ne bova več govorila.«

»To ti ni niti malo podobno, umorah. Odkar si prevzel ta primer, si me že dvakrat obdolžil Eliaha.«

»In ti hočeš, da bi se zdaj takole poravnala?«

»Ne vem, kaj misliš s to frazo. Popolnoma odobravam tvoje nagnjenje k temu, da me obdolžiš. Tudi vzroke si imel. Sicer nisi imel prav, a vzroki bi lahko bili tudi točni. Toda podobno močni dokazi obstajajo tudi za tvojo ženo.«

Te dni po svetu

VAL PROTESTOV

Francoski atomski poizkus v Sahari je izzval širok po svetu val ogorčenih protestov. V Kairu so se zbrali na konferenci voditelji enajstih dežel Azije in Afrike in sprejeli resolucijo, ki poziva dežele obeh celin, naj sledijo zgledu Gane ter blokirajo francosko premoženje na svojih področjih ali pretrgajo diplomatske odnose s Francijo. Tudi od drugod prihajajo podobni protesti, bodisi direktno v Pariz ali pa na sedež Organizacije Združenih narodov.

Najbolj zaskrbljujoča pa je vest, ki je začela krožiti brž po izvedenem poizkusu, da bodo v kratkem Francozi opravili tudi poizkus z vodikovo bombo. Francoski obrambni minister Pierre Messmer je dejal, da Francija z eksplozijo atomske bombe »še ni dosegla svojega cilja«.

VRENJE V ITALIJI

Kaže, da je francoska atomska bomba močno zamajala tudi položaj tistih državnikov v nekaterih evropskih državah, ki so bili pripravljeni ob saharjskem poizkusu vljudno molčati ali pa so ga celo odobraval. Tudi v Italiji je eksplozija francoske bombe v Sahari izzvala ogorčene proteste in hkrati povzročila zaskrbljenost in negotovost med vsemi sloji prebivalstva. Vlada sicer poskuša z ukrepi o strogem nadzoru radioaktivnosti, prepričati ljudi o njihovi varnosti, vendar kaže, da je javnost mnogo bolj vznemirjena, kakor so doslej hoteli priznati vladni krogi.

Francoska bomba je dala spodbudo levičarskim silam, da začnejo akcijo proti Segnirjevi vladi in njeni desni orientaciji.

RAZPLET?

V ponedeljek je indijski ministrijski predsednik Nehru prebral v parlamentu poslanico, ki jo je bil 5. februarja poslal kitajskemu ministru predsedniku Ču En La-ju. V poslanici predlaga, naj bi se konec prihodnjega meseca sestala oba ministrska predsednika v Delhiju in razpravljala o obmejnem sporu. Vsekakor je Nehrujeva pobuda osnova za morebitne razgovore za končno ureditev obmejne spora, ki se je razvil lani.

NOVO VODSTVO

Na Dunaju so že pretekli teden izvolili novo vodstvo avstrijske ljudske stranke. Kancelar Raab se je namreč umaknil s tega položaja, izpraznjeno mesto pa je zasedel dr. Gorbach, dosednji predsednik pokrajinskega odbora za Štajersko. Vsekakor se bo ljudska stranka pod novim vodstvom obrnila še bolj na desno, kar potrjuje Gorbachov »akcijski program«, ki ga je v ponedeljek prebral novinarjem.

TELESNA KULTURA

Wolkovski prihodnjo sezono spet na Jesenicah?

V odmoru druge tretjine sobotne tekme med Jesenicami in Beogradom smo v garderobi srečali tudi trenerja jeseniških fantov z ledene plošče Andreja Wolkovskega. Postavili smo mu nekaj vprašanj:

»Kako ste zadovoljni z igro jeseniškega moštva?«

»Poudariti moram predvsem to, da znajo dobro igrati na dobrem ledu, kar je edini pogoj za dober hokej. Pohvaliti moram tudi mladince, saj so se Felc, Smolej in Tišler v prvi ekipi dobro uveljavili.«

»Povejte, kaj še manjka vašemu moštvu?«

»Menim, da je tu najvažnejša tehnika in treba bo še leto ali dve krepko prijeti za delo, da se bomo dokončno lahko merili s srednjeevropskimi moštv. Sicer pa igrajo jeseniški fantje že sodoben hokej.«

»Kaj pa menite o ostalih ekipah, ki tekmujejo v zvezni hokejski ligi?«

V ligi mi je skoraj najbolj všeč beograjski Partizan.

Za ljubljance pa bi imel edino pripombo, da v vseh primerih ne znajo igrati fair. Ne znajo se zagristi v borbo za zmago in prenesti ostre igre, kot jo pravi hokej zahteva.«

Zimski treningi se bodo kmalu končali in preselili se bomo spet na prosto

»Kaj pa sodniki?«

»Tu bi imel lahko veliko pripomb, rečem pa samo to, da v Jugoslaviji ni dobrega hokejskega sodnika.«

»Ali nameravate prihodnjo leto spet trenirati Jesenice?«

Jesenice dobijo težko pričakovano kopališče

Tudi na Jesenicah so prišli do zaključka, da je skrajni čas, da v tem industrijskem središču zgradijo letno kopališče. Kajti doslej so se morali Jeseničani posluževati malega kopališča na Ukovi, ki ne ustreza niti otrokom, kaj šele odraslim. Zaradi tega so bili Jeseničani vezani samo na Blejsko jezero.

Letos kaže, da bodo Jesenice kmalu dobile tudi ta prepotrebni objekt. Kopališče bodo zgradili na zemljišču za novo osemletko. Bazen bo ustrezal olimpijskim predpisom ter bo sredstva v njega investirala Železarna, ker ji bo hkrati služil kot vodni rezervoar v primeru požara. Ostale objekte okoli bazena — tu so mišljene kabine, omarice, prhe in bife — bo gradila občina in je za gradnjo že predvidenih 48 milijonov dinarjev.

Gradnjo letnega kopališča na Jesenicah je prevzelo gradbeno podjetje »Sava«. Z zemeljskimi deli so že začeli, medtem ko bodo z dokončno dograditvijo bazena nadaljevali letos spomladi. Tako upamo, da se bodo Jeseničani že letošnjo sezono kopali v novem bazenu.

A. M.

Priprave na Črnem vrhu

Te dni se zbirajo na Črnem vrhu nad Jesenicami ekipe članov Ljudske milice iz raznih okrajev in trenirajo na tamkajšnjih smučiščih. Med prvimi so prišli iz Maribora, zatem iz goriškega okraja in od drugod. Tudi iz našega okraja so že tam.

Občni zbor AMD Podnart

Preteklo soboto, 13. februarja, je bil v Podnartu redni letni občni zbor AMD Podnart. Občnega zbora se je razen številnih gostov in delegatov udeležil tudi podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec.

V poročilu predsednika je bilo med drugim poudarjeno, da ima društvo 262 članov, od katerih je 112 motoriziranih, od tega je 50 mopedov, 48 motornih koles in 14 avtomobilov. Lani je opravilo amaterski izpit 48 članov društva. Tako je v petih letih obstoja, društvo osposobilo nad 200 voznikov amaterjev. Razen tega je pri društvu opravilo izpit za moped 65 voznikov.

Sklenili so tudi, da bodo v prihodnje poživeli delo pionirskih krožkov.

C. R.

»Če je pripravljena uprava kluba, da še treniram to moštvo, sem tudi sam pripravljen, da pridem spet na Jesenice.«

»In za konec, kako se počutite na Jesenicah?«

»Počutim se kot doma.« M. Z.

vestirala Železarna, ker ji bo hkrati služil kot vodni rezervoar v primeru požara. Ostale objekte okoli bazena — tu so mišljene kabine, omarice, prhe in bife — bo gradila občina in je za gradnjo že predvidenih 48 milijonov dinarjev.

Gradnjo letnega kopališča na Jesenicah je prevzelo gradbeno podjetje »Sava«. Z zemeljskimi deli so že začeli, medtem ko bodo z dokončno dograditvijo bazena nadaljevali letos spomladi. Tako upamo, da se bodo Jeseničani že letošnjo sezono kopali v novem bazenu.

A. M.

Sklepanje delovnih pogodb v privatnem sektorju

Pretekli teden se je pričelo sklepanje pogodb med delavci in delodajalci v privatnem sektorju. Organizacijo je prevzel Občinski odbor sindikata obrtno-komunalnih delavcev. Delovne pogodbe za delavce so v okviru kolektivne pogodbe, ki je bila sklenjena med Okrajnim sindikatnim svetom in Obrtno zbornico okraja Kranj.

Kolektivna pogodba je pomankljiva, ker je v njej zagotovljena samo minimalna postavka, obsegati pa bi morala vsaj še en razred za delavce, ki imajo nad pet let prakse. Minimalne postavke so sicer zadovoljive, vendar se delavci branijo izplačevati le, te nižjim kvalificiranim delavcem. Zanimiv je primer mojstra, ki je doslej lani jeseni izučnega kvalificiranega delavca-mizarja doslej plačeval po 38 dinarjev na uro, zdaj pa nika-kor ni mogel razumeti, da mu mora postavko povisati na 64 dinarjev.

Opaziti je tudi primere skritih dogovorov, kjer se navaja nižja postavka kot jo mojster dejansko plačuje, to pa zato, da je treba manj oddvajati za socialno zavarovanje. Delavci še se ne zavedajo, da jim bo to v staležu ali pri upokojitvi škodovalo.

Opaziti pa je napredek pri izplačevanju trinajste plače oziroma posebne nagrade ob koncu leta.

SAVA, PODMEZAKLA IN HRUŠICA

S statutu stanovanjskih skupnosti pred ObLO

Jesenice, 16. februarja.

Jutri, v sredo bo seja Občinskega ljudskega odbora Jesenice. Razen drugih zadev je na dnevnem redu tudi razprava in potrjevanje statuta stanovanjskih skupnosti za območje Sava, Podmežakla in Hrušice, ki jih je Svet za komunalne zadeve in gradnje že sprejel. Razen svetov stanovanjskih skupnosti v teh krajih, so o osnutkih statuta govorili tudi volivci na zborih in predlagali nekatere dopolnitve.

Na dnevnem redu jutrišnje seje je tudi razprava o predlogu družbenega načrta in proračuna OLO Kranj in poročilo o dejavnosti tržne inšpekcije in sodnika za prekrške. Pripravljenih je tudi več odlokov in predpisov, ki jih bodo predložili odbornikom v razpravo in potrditev.

-I. c.

Košarka si utira pot na Gorenjsko

Lani, junija je bila v Kranju ustanovljena Gorenjska košarkarska podzveza. V zelo kratkem času svojega delovanja so marljivi mladi športni delavci že zabeležili prve delovne uspehe. Ustanovili so nove košarkarske klube na Bledu, Železnikih, Zireh in Kamni gorici. Nove klube pa nameravajo ustanoviti še v Trzinu, Zirovnici, Bohinjski Bistrici in v vseh krajih, kjer so zato dani pogoji.

Prav v zadnjem času je podzveza organizirala zimsko prvenstvo Gorenjske v košarki. Tekme igrajo klubi vsako nedeljo v telovadnici Srednje tehnične tekstilne šole po lig-

NOVE SEKCIJE

ZA SE USPEŠNEJŠE DELO DRUŠTVA

Telesnovzgojno društvo Partizan Javornik - Koroske Bela, je na nedavnem občnem zboru, ki je bil pretekli teden, pregledal svoje delo. Zbor je ugotovil, da je njihovo društvo eno najdelavnejših družbenih organizacij v tem kraju, saj ima vključenih kar 337 članov in članic. Članstvo je lani med drugim opravilo 12.254 vadbenih ur. Zlasti živahna je bila razprava o tekmovalni za pokal »Dela«. Članstvo je bilo namreč mnenja, da društvo ni bilo pravilno ocenjeno, ker se je v okviru Gorenjske uvrstilo šele na 4. mesto.

Plodna razprava je dala vrsto sklepov za delo v prihodnje. Tako so med drugim sklenili, da bodo letos zgradili prizidek doma, saj je nujno potreben, ker bo v njem umivalnica s tušem ter prostor za inventar in orodje. Prav tako si bodo zgradili tudi letno igrišče, ki ga bo lahko uporabljala tudi šola. V kolikor bodo na razpolago finančna sredstva, bodo uredili še nekaj drugih društvenih prostorov in stanovanje za hišnika. Včlanili bodo v društvo še vse neorganizirano mladino in ustanovili nove sekcije, in sicer za odbojko, roket, namizni tenis in lahko atletiko.

ABC

-am

80 % vseh delodajalcev, ki plačujejo svoje delavce na uro, je pristalo na izplačilo trinajste plače kot na nekako delitev čistega dohodka.

V prihodnje bi bilo treba kolektivne pogodbe poslati tudi vsem delodajalcem, ker jih večina ne ve, da le-te sploh obstajajo, niti ne, kakšne so njihove pravice in dolžnosti. Nejasnosti so tudi glede dopustov, odpovedi, delovnega časa itd.

N. P.

Za vzgojo gumarskega kadra

Kranj, 15. februarja.

Danes ob 15. uri je bila v prostorih Industrijske gumarske šole v Kranju otvoritev gumarsko-kemijskega oddelka Tehnične srednje šole Kranj. Otvoritvi so prisostvovali predstavniki tovarne »Sava«, predstavniki Občinskega ljudskega odbora Kranj, predavatelji in nekaj učencev. Svečanost je otvoril direktor Tehnične srednje šole, nato pa je govoril direktor tovarne »Sava« Drago Dolinšek, ki je predvsem poudaril pomen tega oddelka Tehnične šole za tovarno. Ze zdaj primanjkuje srednjega gumarskega vodilnega kadra, po rekonstrukciji, ki je v teku, pa bodo potrebe še precej večje.

Za gumarsko-kemijski oddelk Tehnične srednje šole v Kranju se je prijavilo že okoli 60 kandidatov. S poukom bodo v kratkem pričeli. Sola bo trajala tri leta, pouk pa bo štirikrat tedensko v popoldanskih urah.

Razgovor z dilakom kranjske gimnazije Antonom Prestorjem

Prostori in denar

Obiskali smo Antona Prestorja, dijaka 4. razreda gimnazije v Kranju in tehničnega sekretarja strelske družine »Pavla Mede-Katarina«, ki je bila letos ustanovljena na gimnaziji. Postavili smo mu nekaj vprašanj o tem, kaj meni o športu na šolah in kakšen šport je za mladino najbolj primeren. Odgovoril je takole:

»Šport je priljubljen zlasti med šolsko mladino, saj se po večurnem sedenju dopoldan in popoldan v šolskih klopek kar prileže kakšna urica igranja odbojke, rokomet ali košarke. Menim, da je za dijake najkoristnejši roket, odbojka, smučanje, sankanje, plavanje, streljanje, splošna in orodna telovadba.«

»Kakšne športne panoge pa gojite na vaši gimnaziji?«

»Gojimo različne športne panoge, predvsem pa splošno in orodno telovadbo, za kar imamo na razpolago tudi telovadnico. Moram poudariti, da je na naši gimnaziji izredno zanimanje tudi za strelski šport. Pred letom je bila na šoli še strelska sekcija. Letos pa smo ustanovili lastno družino in ji nadeli ime padlih narodnih herojev »Pavla Medeta in Katarine«. Družina šteje danes 50 članov in je v njej včlanjenih že 15 deklet.«

»In kakšno funkcijo opravljate vi v družini?«

»Sem tehnični sekretar in sem pravkar končal inštruktorski tečaj.«

»Ali nam lahko poveste, kakšne uspehe ste dosegli v strelskem športu?«

»Udeležil sem se že raznih tekmovalnih odbojnih do okrajnih. Moj najboljši rezultat je 187 krogov od 200 možnih.«

»Katero orožje vas najbolj veseli?«

»Najbolj me veseli malokalibrska puška in vojaška pištola.«

»In kakšne pogoje ima družina za razvoj?«

»Od strani šole je popolno razumevanje. Imamo le slabe prostore in nam primanjkuje nekoliko denarja. Razen tega imamo še dve malokalibrski puški in deset zračnih, ki pa so že sila iztrošene in bo treba misliti na nove. Ker je med našimi dijaki za strelski šport izredno zanimanje, sem pripravljen, da se bo družina kmalu uveljavila tudi na najpomembnejših tekmovanjih.«

-am

LJUDJE IN DOGODKI

Boj za »tretjega«

Kaže, da diplomacija Združenih držav Amerike nima posebnih za upravičene zahteve latinsko-ameriških držav. O tem je dokazov več kot preveč. Za ilustracijo naj navedemo samo zadnji primer Dominikanske republike. Kot v posmeh demokraciji in svobodi, o kateri v ZDA mnogo govorgijo, so pristojni državni funkcionarji podprli Truhillovo diktaturo s »počitniškim izkrečevanjem« ameriških čet, namesto da bi obsodili početja dominikanskega diktatorja, ki je pozaprli okoli 1200 rodoljubov.

Jasno je, da je taka politika močno zmanjšala ugled in politični vpliv ZDA v latinsko-ameriških državah. Zato se bo 26. t. m. podal na pot po Latinski Ameriki sam predsednik ZDA Eisenhower. Potoval bo predvsem zato, da spozna probleme teh dežel in povrne izgubljeni ugled ZDA v teh deželah. Žal pa bo obiskal samo Brazilijo, Argentino, Urugvaj in Cile, torej države, v katerih se ne bo mogel tako neposredno spoznati za zahtevami, ki jih danes postavljajo na dnevni red ljudje v Južni in Srednji Ameriki, izognil se bo vsem tistim kritičnim področjem, kjer je zgrešena dosedanja politika ZDA prišla najbolj do izraza.

Tu bi lahko našli Panamo, v kateri so ZDA ustvarile državo v državi, Venezuelo, kjer hočejo za vsako ceno zaščititi svoje petrolejske interese, Ekvador, kjer poskušajo izpodrinuti nacionalno kmetijsko proizvodnjo, Kuba, kjer poskušajo vreči revolucionarni režim, prav tako kot so 1953. leta zaradi »banauske krize« vrgli vladno v Gvatemali in podobno.

Ker neposredne vojaške grožnje vsekakor niso popularne, so Američani začeli groziti Kubi z gospodarskimi ukrepi, ki naj bi zavrele, če že ne uničile kubanske nacionalno ekonomijo. Kuba je namreč dežela plantaž sladkornega trsa. Sladkor predstavlja osnovni izvozni artikel te dežele. Ta enostranost v kmetijski proizvodnji je najbolj otipljiv dokaz polkolonialnega položaja, v katerem je bila Kuba v obdobju Batistove diktature. Tedaj so se ZDA obvezale, da bodo vsako leto odkupile doberšen del kubanskih viškov sladkorja in to po višji ceni kot se formira na svetovnem tržišču. Kot prve

ukrepe proti revolucionarni vladi Fidela Castra so nekateri ameriški državniki predlagali ukinitve uvoza kubanskega sladkorja in prekinitev tovrstne pogodbe.

Ko se je prejšnji teden mudil na Kubi sovjetski podprednik vlade Mikojan, ki je prišel tja odprti sovjetsko razstavo znanosti in tehnike, se je med drugim razgovarjal s kubanskimi voditelji tudi o nekaterih političnih in gospodarskih vprašanjih. Iz uradnega sporočila je razvidno, da so razgovori potekali v zelo prišernem ozračju in da sta obe državi potrdili svojo privrženost politiki aktivne koeksistence. Nadalje sta sklenili, da bo Sovjetska zveza kupila že letos od Kube 425.000 ton sladkorja, v prihodnjih štirih letih pa vsako leto po milijon ton sladkorja. Razen tega bo Sovjetska zveza odobrila Kubi kredit v višini 100 milijonov dolarjev in ji nudila, če bo to potrebno, tehnično pomoč.

Kuba je postala vozišče blokovskih nasprotij, sladkor pa barometer za merilo odnosov med bloki in hkrati konkreten primer prenašanja tekmovalnosti v vojaškega na gospodarsko področje. Jasno je, da tako stanje prav nič ne prispeva k normalizaciji odnosov v svetu, marveč samo spodbuja k medsebojnemu obrekovanju in sumničenju. Rešitev iz slepe ulice je slej ko prej v spozanju, da v današnjem svetu ne gre za pridobivanje tretjega — in to na lep ali na grd način — marveč za nesebično pomoč gospodarsko manj razvitim državam, upoštevanje njihove neodvisnosti in svoboden notranji razvoj.

Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor.

GLAVNI UREDNIK: Slavko Beznik

Tel.: uredništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izdaja ob ponedeljkih, sredo in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.

GLAS GORENJSKE